

Faşizmin suçları bir bir ortaya dökülüyor İŞKENCECİLER HESAP VERMEKTEN KURTULAMAYACAK!

12 Eylül yönetimlerinin yıllardır "solcuların iftirası", "dış mihrakların oyunu", "asılsız, maksatlı" dedikleri işkencelerin varlığı kanıtlarıyla, tanıklarıyla, cesetleriyle tüyler ürpertici bir biçimde kamuoyunun önüne dökülüyor. Yıllardır cezaevlerinde ölmüğü göze alarak işkenceleri açığa vuran politik tutukluların, anaların, eşlerin, yurtdışı ve yurtdışında demokrasi güçlerinin kararlı eylemleri, direnişleri sonuç veriyor. Şimdi çok daha geniş politik

güçler işkencelerin durdurulması için harekete geçti. Meclise işkence aletini getirerek, soru önergeleri vererek işkencelerin kamuoyunda duyulmasında büyük rol oynayan SHP, "Bir memlekette işkence varsa, beraberce siyasi sorumluluk vardır. Sorumlular yerlerinde oturamazlar" diyen eski AP Başkanı Demirel, "İşkence varsa, demokrasi olmaz. İşkencenin olduğu yerde insan onuru yoktur" diyen eski MSP Bakanı Hasan Aksay, "Bir ülkenin itibarı, işkence olayları ve işkenceciler gizlenerek, pisliklerin üstü örtülerek değil, açılarak korunabilir" diyen basın, çektiği vicdan azabıyla 200 işkence olayını açıklayan 1. Şube polisi Sedat Caner'in itirafları, Barolar Birliği'nin, Türk Tabipler Birliği'nin aktif tutumu Özal hükümetini bir köşeye sıkıştırmış bulunuyor. İşkenceler konusunda ortaya çıkarılan her yeni olay, 12 Eylül rejiminin en büyük insanlık ayıbını taşıyarak ayakta durduğunu gösteriyor.

İnsanı insanlığından utandıran işkenceler karşısında Özal hükümeti ne yapıyor? Özal hükümetinin İçişleri Bakanı, işkencelerin açıklanmasını "TKP'nin talimatıyla" yapılan bozguncu bir kampanya gibi göstermeye kalkıyor. Bu açıklama, bu hükümetin yalnızca

IMF ajanlarının, yalnızca Amerikan emperyalizminin uşaklarının hükümeti değil, aynı zamanda en hayâsız hükümet olduğunu gösteriyor.

6 yıldır 12 Eylül rejiminin işkence suçları, Mecliste İçişleri Bakanına verilen işkencelerde öldürülmüş 113 yurttaşın listesi, cezaevlerinde yakılanlar, anaların, babaların, eşlerin feryatları, binlerce politik tutuklunun Diyarbakır'da, Metris'de, Sağmalcılar'da, şimdi Adana cezaevinde işkencelere, insanlık dışı uygulamalara karşı süren açlık grevleri bütün bunlar gerçek değil mi? TKP talimat verdiği için mi bunlar oluyordu, yoksa insanlar işkencede can verdiği için mi? Bütün bunlar göğsünde yürek taşıyan her yurttaş işkencelere karşı harekete geçirmeye yeterli değil miydi? Türkiye insanı, ülkede işkence feryatları yükselirken susacak kadar onursuz mu?

Elbette TKP, dün değil, bugün değil, 6 yıldır işkencelerin durdurulması için vargücüyle savaşıyor. Direnenlerin savaşına destek veriyor, verecektir. TKP, ülkemizde demokrasi savaşının da, genel politik af savaşının da, işkencelerin, idamların durdurulması savaşının da içindedir, içinde olacaktır.

Arkası 11. sayfada

HAYDİ MİTINGE!

Türk-İş'in 22 Şubat günü İzmir Cumhuriyet Alanı'nda yapacağı "Emek, barış ve özgürlük mitingi"ne az bir zaman kaldı. Fabrikalarda, sendikalarda, emekçi mahallelerinde son hazırlıklar yapılıyor. Geceli gündüzlü tüm faaliyet mitingin başarısı için; mitingin yığinsal olması, disiplinli geçmesi için. Tüm Türkiye'nin, dostun düşmanın gözü İzmir'de. İşçi hareketi, 12 Eylül'den bu yana, ilk kez, yığinsal eylem alanlarına çıkıyor. İşçiler, emekçiler, kendi sözlerini söyleyecek, "Biz de varız" diyecekler. Bugün Türkiye'de her işbaşı, her paydos bir cehennem. Her emekçinin kafasında aynı sorular: "Acaba bu ay ücretler tam ödenir mi? Bugün kaç kişiye daha çıkış verecekler? Akşam tencerede ne kaynayacak?"

Hükümetin ve patronların saldırıları dur durak bilmiyor. Yılların zorlu mücadeleleri ile kazanılmış haklar bir bir gaspediliyor. Emeklilik hakkı fiilen yok edildi. Şimdi sıra kidem tazminatında. Emekçilere "Sözleşmeli personel olacaksınız, sendikayı unutun" deniyor. Tekeller, haftada 7 gün üzerinden 7 gün çalışsın diye buyuruyor. Kısacası işçilere "Siz işçi değil, kölemliz olacaksınız" deniyor. Süngülerin, polis kordonlarının, işkence tezgahlarının gölgesinde acımasız bir sömürü çarkı dönüyor. Bir yanda geceleri aç yatan milyonlar, öte yanda patronların kasalarında milyonlar artıyor.

Herşeye karşın, fabrikalardan, işletmelerden dışa dış bir mücadelelerin uğultuları geliyor. Sungurlar'da, patronlardan birikmiş alacaklarını iste-

Arkası 10. sayfada

SBKP 27. Kongresi tüm dünyada barış ve ilerleme savaşımına yeni bir güç katacaktır

Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin 27. Kongresi 25 Şubat günü Moskova'da çalışmalarına başlıyor. Sovyet komünistlerinin bu en yüksek forumunun gündeminde, gerek Sovyet toplumu, gerekse de uluslararası topluluk açısından büyük önem taşıyan belgelerin görüşülmesi yer alıyor.

SBKP MK'nin, 1981'deki 26. Kongre'den bu yana ulusal ve uluslararası planda yer alan gelişmelere, parti ve Sovyet toplumunun önündeki yeni görevlere ilişkin raporunu görüşecek olan Kongre, ayrıca şu üç önemli tasarıyı ele alıp son şeklini verecek: SBKP programının yeniden kaleme alınmış biçimi, SBKP tüzüğüne yapılacak değişiklikler, Sovyetler Birliği'nin 1986-1990 yılları arasında ve 2000 yılına kadarki dönemde ekonomik ve sosyal gelişmesinin temel doğrultuları. Kon-

gre, merkez organlarının seçimi ile sona erecek.

SBKP'nin 3. programının yeniden kaleme alınan biçimi, Sovyet komünistlerinin, Sovyet halkının, sosyalizmin barış için savaşım kararlılığını canlı biçimde yansıtır. SBKP MK Genel Sekreteri M. Gorbaçov'un, 15 Ocak 1986'da açıkladığı ve dünyanın nükleer ve kimyasal silahlardan arındırılarak 21. yüzyıla savaş tehlikesinden kurtulmuş olarak girmesini öngören üç aşamalı barış programı, bunun en somut kanıtı olmaktadır.

Yeniden kaleme alınan biçimiyle, Nisan 1985 plenumunda işlenen "sosyal ve ekonomik gelişmenin hızlandırılması" stratejisini temel alan SBKP programı, sosyalizmin planlı ve her yönlü yetkinleştirilmesinin, Sov-

Arkası 11. sayfada

ULUSAL KONFERANSA HAZIRLANIRKEN

Ulusal Konferans kararı-
mız açıklandı. Parti örgütleri-
miz ayrıntıları bekliyor. TKP
MK Politik Bürosu, Merkez
Komitemizin bu kararını ya-
şama geçirmek için hazırlık
çalışmalarını sürdürüyor. Bu
çalışmaların tamamlanması
ile yapılacak somut işler bir
genelge ile parti örgütlerimi-
ze duyurulacak ve Ulusal
Konferansa hazırlık kam-
panyası başlamış olacaktır.

Dinamizm ve yeni bir atak

Ancak şimdiden pek çok
örgütümüzün kollarını siva-
dığını görüyoruz. Bu bize şü-
nu gösteriyor: Henüz ayrıntı-
ları açıklanmış olmasa bile
Ulusal Konferans kararının
amacı, özü kavranmaya baş-
lanmış. Yoldaşlarımız konfe-
ransın parti çalışmalarında
yaratacağı dinamizmi ve ye-
ni atağı şimdiden duymaya
ve böyle bir atağın gerek-
liliğini kavramaya başlıyor-
lar.

Şimdi işe başlarken en tem-
el olan da budur. Yani Ulu-
sal Konferans kararımızın
gerekliliğini kavramak ve
kavratmak. Parti örgütleri-
miz henüz hazırlık çalışma-
larının başlamadığı bugün-
lerde bu ön hazırlığı yapma-
lıdır. Amaçları kavranılma-
mış eylem her zaman kör-
dür. Amacın kavranması ey-
lemin, çalışmanın da çerçe-
vesini çizer. Bir benzetme
ile söylersek, eylem bir ok
ise bu oku ne kadar bir güç-
le ileriye fırlatacağımız, baş-
ka deyişle yayı ne kadar ge-
receğimiz hedefin ya da
amacın önemine, uzaklığına
bağlıdır.

Ulusal Konferans yayın
gerilmesidir. Bu, partimizin
durumu etkileme gücünü ar-
tırmaktır. Bir başka deyişle
partimizin **önderlik** rolünü
yükseltmek demektir. Bu ise
ancak yüksek bir ideolojik
ve politik faaliyet ve bu faa-
liyetin hedefi olan yığın ça-
lışmalarını yükseltmekle
mümkündür.

Bütün mesele

"Bütün mesele öncünün
kendini eğitmekten, kendini
değiştirmekten korkmama-
sıdır" diyor Lenin.

Ulusal Konferansın gerek-
liliği ve amacı burada görül-

Hikmet ERKUT TKP MK Politik Büro üyesi

melidir. Durumu değiştirme-
ye aday bir güç kendini de-
ğiştirmesini, yenilemesini bil-
melidir. Asıl zor olan şey de-
ğişmesi gereken şeyin ne ol-
duğunu doğru saptayabil-
mektir.

Bu, günlük çalışmalarımız
içinden ve bunun sorunlarını
adım adım geliştirerek
çıkartılabilir. Bu nedenle ilk
iş her parti örgütünün defa-
larca ve defalarca kendi
günlük çalışmalarını gözden
geçirmesi ve eleştirici bi-
çimde düşünmesidir. Bunu
partimizin politikasını aklıda
tutarak ve her defasında
güncel politik görevleri yeni-
den önüne koyarak yapmalı-
dır. Yani genel görevleri can-
lı biçimde aklında tutmalı ve
sonra bu bilinçle kendi çev-
resini ve çalışmalarını göz-
den geçirmelidir. Bu eleştiri-
ci gözlem tek tek ve birimi
oluşturan parti üyelerince
kollektif biçimde yapılmalı-
dır.

Altını çizelim ki, ele alın-
cak konu genel değil, her ör-
gütün her günlük çalışması
olmalıdır. Çünkü başarı ve
başarısızlığın sırrı burada ya-
tıyor. Sihirli deşnek sözkö-
nusu değil. Günlük çalışma-
daki ufak işler gibi görünen
şeylerdeki doğru ve yanlış-
lar, genel doğru ve yanlış-
lara yol açar. Kuşkusuz tersi
de doğrudur.

5. Kongremizin toplanma-
sından ve parti politikamızın
bugünkü olgunluk düzeyine
ulaşmasından önce elbette
geneldeki sorunların çözü-
mü öncelik taşıyordu. Yeni
programımız, tüm kongre ve
MK kararlarımız bunları çöz-
dü. Şimdi ise, eksikleri, yan-
lışları saptamak ve daha ileri-
ye gidişin yolunu çizmek,
partinin kararlarının ve gün-
cel politikasının parti birim-
lerinde uygulanması sürecini
ele almakla mümkündür. Bu
kez aşağıdan yukarıya işle-
yecektir bu süreç. Temel
parti örgütlerimizdeki eksik-
lerin genel ile bağlantıları ku-

racak ve sonuçta en genel-
de yeni kararlara varacağız.

Her parti örgütü komite
toplantılarının düzenliliğini,
komite çalışmalarında ideo-
lojik-politik faaliyeti, hangi
kararları aldığını, hangi so-
runları çözdüğünü ya da çö-
zemediğini, tek tek komite
üyelerinin çalışmalarını göz-
den geçirmek zorundadır.

Ana yön

Tüm bu eleştirici gözlem
ve değerlendirmelerde ana
yön, partimizin politik hattı-
nın kavranması düzeyinin ve
buna yardım edecek olan
parti eğitimi çalışmalarını ile
diğer ideolojik faaliyetlerin
ve tüm bunların amacı olan
yığın çalışmalarının düzeyi-
nin gözden geçirilmesidir.

Temel parti örgütleri par-
tinin yığınlarla doğrudan
değme noktalarıdır. Bu ne-
denle yöre ya da il komite-
sinin kendi komite çalışma-
larını değerlendirmesinde
ana yön, yığınlar içinde doğ-
rudan çalışma götüren parti
birimlerimizin çalışmaları ol-
mak zorundadır. Bu çalışma-
lar çok somut ve çok ayrıntı-
lı biçimde ele alınıp göz-
den geçirilmelidir.

Tüm bu çalışmalar boyun-
ca bir dizi sorun ile karşı-
laşılabilecektir. Eğer böyle-
si sorunlarla karşılaşılıyorsa
sözünü ettiğimiz stilde bir
çalışma yapılmıyor demek-
tir.

Çıkan her sorunun neden-
leri önce kendi somutunda
ve kendi içinde aranmalı ve
saptanan diğer sorunlarla
bağlantısı içinde görülmeli-
dir. Aynı şekilde her komite
kendi çalışmalarında gördü-
ğü, saptadığı sorunların kay-
nağını, nedenlerini en önce
kendi çalışmalarında arama-
lıdır. Ancak bunu yaptıktan
sonra kendi çalışmalarını
aşan nedenleri, bir üst ko-
mitenin çalışmasına bağlı ya
da daha genel olan neden-
leri doğru biçimde bulabilir.

Bu zor bir çabadır. Çok so-
mut, çok dikkatli, objektif ve
etrafı bir analiz gerektirir.
Zor olması nedeniyledir ki,
öncelikle dikkati sorunların
saptanmasına, dökülmesine
vermek gerekir. Bunları do-
ğuran nedenleri saptamada
acele etmemek gerekir. Aksi
durumda nedenler konu-
sunda yanlış sonuçlara varı-
labilir.

Örneğin, bazen bir parti
üyemizdeki eksiklerin nede-
ni ideolojik düzey düşüklüğü
olarak nitelenip geçiliyor.
Kuşkusuz temeldeki neden
olarak böyle bir saptama
herhalde doğrudur. Ancak o
noktaya gelmeden önce,
onunla yakından ilgilenme,
önüne iyi düşünülmüş gö-
revler koyma, ona sevk ver-
me, denetleme gibi gerekli
çabalar harcanmış mıdır?
Bunlar eksik ise yalnızca eği-
tim sorunları çözmeyecektir.

Ya da yığın çalışmaları sı-
rasında ilişki kurmada karşı-
laşılan güçlükler, aynı biçim-
de yığınlardaki politik ilincin
geriliği, ilgisizlik, Batı Avrupa
için de özel olumsuz koşul-
lar ileri sürülüyor. Bunlarda
da haklılık payı vardır. Ancak
acaba çalışmamızdaki ek-
siklikler nelerdir?

Tüzük yol gösteriyor

Eksiklikler ve yanlışlar
saptandıktan, bunların doku-
mu çıkarıldıktan sonra, ne-
denler saptanırken çözüm
yolları da birlikte düşünül-
melidir. Bunun önemi soru-
nu çözmekten önce sorunun
nedenini doğru saptayabil-
mek ile ilgilidir. Çözüm yo-
ları üzerine düşünmek soru-
nun doğru nedenlerini bul-
maya yardım eder. Öte yan-
dan çözüm üzerine düşün-
ürken parti tüzüğü müze si-
kaca bağlı kalmaya özen gös-
terilmelidir. Parti tüzüğümüz
bir örgütün kendi çözebile-
ceği sorunları bir üst örgüte
taşıması gerektiğini söy-
lüyor. Bu hükme sıkıca bağ-
lı kalmak, sorunların gerçek
nedenlerini bulmayı kolay-
laştıracak gibi, çözümü de
hızlandırır. Gereksiz olarak
yukarıdan beklemeyi önler.

Özetle Ulusal Konferansa
hazırlık için ön çalışmalar
bugünkü çalışmalarımızı
eleştirici bir gözlem ve de-
ğerlendirmeye tabi tutmayı
amaçlamalıdır. Böylece parti
örgütlerimiz, üyelerimiz konfe-
rans hazırlık çalışmalarına
hazır hale gelmiş, başka de-
yişle partimizde, parti çalış-
malarının her yönüne karşı
duyarlılık artmış olacaktır.

*Ulusal Konferansa hazırlık süreci ve 65. Yıl Kampanyamızın
tepe noktası olarak Ulusal Konferans, TKP'nin en güç ve çetin
koşullar altında da olsa, ülkemizin ve halkımızın kaderinin
değişmesine önemli katkıda bulunabilecek bir güç olduğunu
ortaya koymalıdır.*

*5. Kongreden bu yana geçen kısa sürede aldığımız yola baktı-
ğımızda bunun gerçekçi bir hedef olduğunu görüyoruz. Bu
hedefe ulaşacağız.*

"TKP MK 5. Plenumu Politik Büro Çalışma Raporu'ndan"

TKP ile İran TUDEH arasında görüşme

Ocak ayı içinde, TKP ile İran TUDEH Partisi'nden delegasyonlar arasında ortak bir toplantı yapıldı. Tam bir dostluk ve karşılıklı anlayış havası içinde geçen görüşmeden sonra ortak bir açıklama yayınlandı.

Ele alınan konularda tam bir görüş birliğine varıldığı belirtilen açıklamada, tarafların Reagan yönetiminin uzayın militarizasyonu girişimlerine karşı çıktıkları, 15 Ocak günü SBKP MK Genel Sekreteri M. Gorbacov tarafından yapılan yeni, kapsamlı Sovyet barış önerilerini destekledikleri dile getirildi.

"İran'daki durumla ilgili olarak taraflar Humeyni rejiminin gerici ve baskıcı politikasını mahkum ettiler. TKP delegasyonu, İranlı komünistlerin ve öteki yurtsever güçlerin teokratik rejimi yıkmak ve demokrasi, ulusal bağımsızlık ve sosyal adalet ilkelerine uygun bir ulusal ve demokratik yönetim oluşturmak savaşımına tam destek verdiğini belirtti." denilen ortak açıklamada, taraflar altı yıldan bu yana sürmekte olan İran ile Irak arasındaki korkunç savaşa derhal son verilmesi çağrısında bulundular.

Türkiye'deki faşist rejimin halkın en temel haklarını ve çıkarlarını çiğnediği,

baskıcı, antiulusal ve antikomünist bir politika uyguladığı belirtilen açıklamada, İran hükümeti ile ilişkilerde Turgut Özal hükümetinin emperyalizmin beşinci kolu işlevini üstlendiği dile getirildi.

Açıklamada ayrıca şöyle deniyordu: "Türkiye hükümetinin Türkiye'de yaşayan Kürt halkına karşı politikası olağanüstü hunharca ve antidemokratiktir. İran ve Irak'daki gerici çevrelerle el ele vererek, Türkiye hükümeti Türkiye'deki demokratik Kürt hareketini acımasızca eziyor ve kategorik olarak haklarını inkar ediyor. Ulusların kendi yazgılarını belirlemesi Marksist-Leninist ilkesine sımsıkı bağlı olan Türkiye Komünist Partisi ile İran TUDEH Partisi şu anda Türkiye, İran ve Irak yöneticilerinin Kürt halkına karşı antidemokratik politikalarını şiddetle mahkum ederler ve Kürt halkının ulusal hakları uğruna savaşımına tam desteklerini belirtirler."

KÜBA KP'NİN 3. KONGRESİ YAPILDI

4-7 Şubat 1986'da yapılan 3. Kongrede 14 eyaletten 523 bin komünisti temsil eden delegeler, parti programını, tüzük değişikliklerini, devlet yönetimini geliştiren kararları, yeni beş yıllık sosyal-ekonomik gelişme programını

onayladılar. 3. Kongre, MK Genel Sekreterliğine oybirliğiyle yeniden Fidel Castro'yu seçti.

MK'nin Kongreye sunduğu çalışma raporunda 2. Kongreden bu yana gelişmeler ve 2. Kongre kararlarının nasıl uygulandığının bilançosu yer alıyor. Bu bilanço, son yılların Küba halkı için sosyal-ekonomik, kültürel ve teknik alanlarda ileriye atılma yılları olduğunu ortaya koyuyor. Verilere göre, iki kongre arasında her yıl ortalama olarak GSMH yüzde 7,3, sanayi üretimi yüzde 8,8, emek üretkenliği yüzde 5,2, kişisel tüketim yüzde 2,8 arttı. Bu dönemde 335 bin yeni konut yapıldı. Emperyalist ablukaya, sürekli saldırı tehditlerine ve dünya pazarındaki olumsuz gelişmelere karşı sağlanan bu gelişme, sosyalizmin üstünlüğünü kanıtıyor.

Kongreye 200'ün üzerinde yabancı konuk katıldı. TKP de Kongrede bir delegasyonla temsil edildi. TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu, Küba Komünist Partisi 3. Kongresine gönderdiği mesajda sosyalist Küba'nın bu başarılarını kutladıktan sonra şöyle dedi: "Faşist rejimi yıkmak, Türkiye'de demokrasiyi kazanmak ve ABD emperyalizminin ülkemizde sağladığı tüm konumları geri almak için olağanüstü çetin koşullarda savaşan biz Türkiye komünistleri, sosyalist Küba'da kazanılan her başarının, bizim davamıza güç kattığı görüşündeyiz. TKP, Küba KP ile ilişkilerinin Marksizm-Leninizm ve proletar enternasyonalizmi ilkeleri temelinde gelişip güçlenmesinden sevinç duyuyor."

TKP'NİN SESİ'NE KULAK VER!

Yayınları 11 Kasım 1985 tarihinden itibaren **hergün** saat 7,8,11,12,15 ve 16'da 31,3m, 9585 kHz; saat 19,20,23 ve 24'de 48,4m, 6200 kHz üzerinden dinleyebilirsiniz.

kısa haberler...kısa haberler...kısa haberler...

● Şili Komünist Partisi, Ocak ayı sonlarında bir çağrı yayınlayarak faşist diktatörlüğü devirme savaşımında halkı eylem birliğine çağırdı. Çağrıda, kanlı Pinochet rejiminin daha 1986 yılı içinde devrilebileceği ve bunun temel koşulunun bütün muhalefet güçlerinin birlikte hareket etmesi olduğu kaydediliyor. Diktatörlüğün hızla yalıtılmakta olduğuna, silahlı kuvvetler içinde bile sivil yönetime geçilmesi taraftarlarının arttığına dikkati çeken ŞKP, komünistlerin demokrasinin kurulması için elden geleni yapacağını belirtiyor...

● İran'da son aylarda birbirini izleyen yığınsal grev ve protesto eylemleri yapıldı. "Ekşeriyet" gazetesinin bildirdiğine göre, özellikle endüstri işkollarında (Arc-İşletmeleri, "Tehnikal" şirketi, Camku işletmeleri, Sirab kömür ocakları, Şilat şirketi, "Pars-Metal" vb.) gerçekleştirilen eylemlerde ekonomik istemlerin yanısıra Körfez savaşına ve Humeyni rejimine karşı belgiler de dile getirildi.

● Haiti'de halkın kanlı diktatör Duvalier rejimine karşı yaklaşık iki ay önce başlayan protesto hareketi, ulusal direniş biçimine dönüştü. Dünyanın en fakir 5 ülkesinden biri olan Haiti'de yeryüzünün en barbar diktatörü, sefalet ve açlığa son diyerek ayaklanan yığınların karşısında, çareyi 8 Şubat günü ülkeyi terketmekte buldu. Amerikan Hava Kuvvetleri'ne ait bir uçakla Haiti'den kaçan Duvalier yeni bir ülkeye yerleşene kadar Fransa'da kalacak. Haiti'de yönetimi asker ve sivillerden oluşan bir hükümet devraldı. Ancak Duvalier'in askerleriyle halk arasında çatışmalar yer yer sürüyor. Eylemlerde bildirileri elden ele gezen Haiti Komünistlerinin Birleşik Partisi MK Genel Sekreteri Rene Theodore şöyle diyor: "Uyanıklığı elden bırakmamak, savaş kararlılıkla sürdürmek ve rejim karşıtı güçlerin birliğini güçlendirmek. Hedefimiz açık, programımız somut. Duvalier'i devirmek. Ama iş bununla bitmez. Demokratik özgürlükleri, ekonomik ilerlemeyi sağlamak ve sefaleti ortadan kaldırmak zorunlu..."

Duvalier ülkeyi terk ettikten sonra kurulan hükümette devrilen diktatörün generalleri, bakanları yer alıyor. Siyasi gözlemciler, Haiti'de demokratik muhalefetin güçlenmesinden rahatsız olan ABD'nin Duvalier'in yerine daha az yıpranmış bu ekibi işbaşına getirip sınırlı reformlarla olası bir devrimci patlamanın önünü almak istediğine işaret ediyorlar.

TKP MK Genel Sekreteri H.Kutlu yoldaşın

25. Kuruluş yıldönümünde TİP MK'ne mesajı

Değerli yoldaşlar,

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi kardeş Türkiye İşçi Partisi'nin 25. kuruluş yıldönümünü en içten yoldaşlık duygularıyla kutlar.

TİP işçi sınıfımız ve emekçi halkımızın övülecek bir eseridir. TİP'in 25 yıllık mücadele tarihinin sayfaları barış, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm için zorlu mücadelelerle ve günümüzde de yararlanılabilir derslerle doludur.

TKP Merkez Komitesi, sosyalizm ideallerinin halkımız içinde yaygınlaşması ve Marksizm-Leninizm ilkeleri için çaba harcayan, başta partiniz Genel Başkanı sayın Behice Boran yoldaş olmak üzere tüm yönetici ve militanlarını, emektaşlarını kuruluş yıldönümünde yürekten kutlar, bu onurlu davada yaşamını yitirenlerin anısı önünde saygıyla eğilir.

Türkiye İşçi Partisi sosyalist düşüncenin yalnızca işçiler ve aydınlar için değil toplumun her katında yayılmasında, köylere dek girmesinde, parlamento kürsülerinden yükselmesinde etkin bir rol oynamıştır. Konuşulması, tartışılması yasak altına alınan en temel konulardaki tabuların kırılmasında TİP'in mücadelelerinin rolü unutulmaz.

TİP'in demokrasinin işçiler ve emekçiler yararına genişletilmesi için harcadığı çabalar somut sonuçlar almıştır. 141 ve 142. maddeler ve diğer yasaklar kaldırılabilmiş olmasa bile uygulama alanları daraltılabilmişti. Bugün faşist diktatörlük koşullarında bu kazanımlar yokedilmiştir ama kazanılan toplumsal meşruiyetler gerçekte yokedilememiştir.

Sendikal alanda sınıf sendikacılığı ilkelerinin yerleşmesinde, "sınıflar üstü" ya da işçi sınıfını politik mücadelesinin dışında tutmak isteyen sendikacılık anlayışlarının kırılmasında TİP önemli bir rol oynamıştır. Aynı şekilde Kürt halkı ve onun haklı çıkarları, hakları üzerinde dikkatlerin artmasında da TİP etkili olmuştur.

Türkiye İşçi Partisi işçi ve emekçi sınıfların çıkarlarını savunurken, ülkemizin bağımsızlığı, ulusal çıkarları için emperyalizme, emperyalizmin saldır-

ganlık örgütü NATO'ya, ABD ile yapılan ikili kölelik anlaşmalarına, üslere karşı etkin bir mücadele vermiştir.

TİP, ideolojik planda sosyalizmin bilimsel karakterine, işçi sınıfının öncülüğü fikrine saldıran her tür milliyetçi ve revizyonist tezlerle karşı durmuştur.

12 Eylül 1980 sonrasında TİP de diktatörlüğün en ağır saldırısına uğramıştır. Pek çok yönetici ve üyesi tutuklanmış ve ağır cezalarla çarptırılmış, olanakları daraltılmıştır. Böyle de olsa baskı altında olmak, olanakların daralması yukardaki gerçekleri unutturmaz. Kaldı ki, TİP bugün tüm olumsuz koşullara rağmen ülkede ve ülke dışında varlığını ve mücadelesini sürdürüyor.

Sol Birlik'in ve daha geniş sol güçlerin önünde demokratik alternatifi sürükleyici, itici gücü durumuna gelebilme görevi duruyor. Sol Birlik partilerinin en üst düzey yöneticilerinin Kasım ayı başında yaptıkları toplantıdan sonra yayınlanan bildirisi ile Sol Birlik'in önüne konan görevler, şimdi bu yolda daha başarılı adımların atılabilmesinin olanaklı olduğunu gösteriyor.

Bu adımların başarısı daha geniş sol güç ve çevrelerin eylem birliğine kazanılmasıyla sıkı sıkıya bağlıdır. TKP Sol Birlik'in bu yöndeki çağrısını destekliyoruz.

"TKP MK 5 Plenumu Politik Büro Çalışma Raporu'ndan"

Değerli yoldaşlar,

İşçi sınıfımızın mücadele tarihi çok eskidir. Bu tarih zengin bir deney hazinesidir. Sahip olduğu devrimci gelenekler hem övünç hem de maddesel ve moral güç kaynağımızdır. Biz, tarihimize olumlu, ilerici ne varsa ona sahip çıkıyoruz. Ama kuşkusuz asıl övünç kaynağımız işçi sınıfımızın mücadele tarihidir.

1920'de Mustafa Suphi yoldaşın önderliğinde Türkiye Komünist Partisi'nin kurulması ile işçi sınıfımızın mücadelesi köklü niteliksel bir sıçrama yaptı. Artık işçi sınıfımız yokedilemez, bilinçli, örgütlü öncü partisini yaratmıştı. Kimi zaman zayıflamış, güçten düşmüş de olsa TKP günümüze kadar varlığını ve mücadelesini sürdürdü. Bugün çok zor koşullara rağmen toparlandı, güçlenme aşamasına girdi.

Bu 65 yıllık mücadele tarihi görülen bugün işçi sınıfımızın mücadelesinin geldiği nokta anlaşılabilir. Ancak TİP'in 25 yıllık mücadele tarihi dışlanarak da bu 65 yıl anlaşılabilir.

mızın hızlanması TKP olarak bizi sevin-diriyor.

İşçi sınıfının politik birliği için her iki partinin çabalarının başarıyla sonuçlanması bu birliğin Marksizm-Leninizm temelinde diğer güçlerle daha da genişlemesinin olanaklarını artıracaktır. Ayrıca sol güçler içinde birliğin pekişmesi ve genişlemesi için üzerimize düşen görevleri daha başarı ile yerine getirebileceğiz.

TİP ve TKP'nin birliği inançlı komünistleri geçmişten, tarihsel mirastan koparmak, onları silahsızlandırmak isteyen sınıf düşmanlarımıza ve tarihi kendisinden başlatmaya meraklı küçük burjuva hastalıklarına karşı en etkili yanıt olacaktır.

Bu birlik aynı zamanda, işçi ve emekçi sınıflarda gerçek kurtuluş umutlarını güçlendirecek, sahte alternatifler yaratmaya çalışanlar ya da diktatörlük koşullarını revizyonist tezlerini yaymak için bir fırsat sayanlar için ise tersine umut kırıcı olacaktır.

Değerli yoldaşlar,

Bu inançla Türkiye İşçi Partisi'nin 25. kuruluş yıldönümünü kutluyor ölmanızın sevinç ve heyecanında ortak olmak isteriz. Birlik çabalarımızın bir an önce sonuca varması dileği ile diktatörlüğe karşı ortak mücadelemizde sizlere, ülkede zor koşullarda çalışma yürüten, ve hapisanelerdeki TİP'li yoldaşlara, dostlarımıza başarılar dileriz.

Yaşasın TİP ve TKP arasındaki yoldaşlık!

Yaşasın Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi!

**Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi
Genel Sekreteri
Haydar KUTLU**

- Politik tutukluları da içeren bir genel af çıkarılması
- Sıkıyönetim, olağanüstü hal uygulamalarına son verilmesi
- Darbecilerden, işkencecilerden hesap sorulması
- Devletin ve ordunun faşistlerden ve Amerikan ajanlarından temizlenmesi
- İşçi ve öteki emekçilerin, memurlar da içinde bütün çalışanların grev ve serbest toplu sözleşme haklarının eksiksiz tanınması
- Kürdistan'daki baskılara son verilmesi
- Bütün yurttaşların politik haklarının sağlanması
- Sendikaların, üniversitenin, basın özgürlüğünün, yargının bağımsızlığının sağlanması
- Kültürel ve ahlaksal yozlaşmaya karşı önlemler alınması
- Demokrasinin kazanılmasına katkısı olan bütün güçlerin katılımıyla yeni bir anayasanın yapılması

"TKP MK 5. Plenumu Politik Büro Çalışma Raporu'ndan"

TÜM İZMİT GREVCİ İŞÇİLERİN YANINDAYDI

Deniz Can/İzmit
İzmit'te kurulu Good-Year lastik fabrikasında grev kararı alınırken hepimiz tek bir ses, tek bir yumruk olmuştuk. Karar alındığında aramızda gözlerinden yaşlar akanlar vardı. Good-Year'ın 620 işçisi, hepimiz sıkılmış bir yumruk gibi uzun bir aradan sonra ilk grev bayrağımızı açıyorduk. Patron sendikası 2 yıl ön-

ce Uniroyal işçilerine dayattığı şartların aynısını iki yıl sonra bize dayatmaya çalışıyor ve sürekli "Greve çıkmazsınız, çıkın da görelim" diyerek tehdit ediyordu. İki yıllık biriken 800 milyon liralık alacağımızı dilediği gibi kullanan patron bunun karşılığında bizlere sadaka verir gibi 25'er bin lira teklif ediyordu. 1980'den sonra İzmit'te omuz omuza yürür-

lûge koyduğumuz ilk grevin ilk gününde etrafımız polisler tarafından kuşatılıyordu. Ama biz kararlıydık, sonuna kadar mücadelemizi sürdürecektik.

İzmit halkı ve esnafı da grevcilere elinden gelen yardımı esirgemeyerek yanımızda yer alıyordu. İzmit'teki Tüketim Kooperatifleri grevci işçilere açık hesap açtılar. İzmit esnafı, grevci işçilerin gereksinimlerini karşılamaları için kendilerinden her türlü yardımı görebileceklerini yerel gazeteler aracılığıyla duyuruyorlardı. Daha ilk günden grev ziyaretleri başlamıştı.

Bu durum karşısında patronlar ve onları kollayan yerel yöneticiler telaşa kapıldılar. Prellî'de de grev kararı alınmıştı. 10. gün, Emniyet Müdürü ve Valî'nin baskısı sonucu toplu sözleşme imzalandı. Toplu sözleşme ile elde edilen ne olursa olsun, Good-Year işçileri, greve çıkmışlar, mücadele azminin, tüm emekçilerin dayanışmasının patronları ve destekçisi güçleri nasıl korkuttuğunu, nasıl geriletildiğini bir kez daha kanıtlamışlardır.

Köy korucuları silahlarını bırakıyorlar

Delal Derman/Siirt

Diktatörlük Kürdistan'daki baskılarını çeşitli önlemlerle sürdürme, Kürt halkını birbirine düşürme amacıyla kurdurduğu silahlı köy korucularında çözümler başladı.

Siirt'te köy korucularının oluşturulmasına Mehmet Ağa, ya da Keçli Mehmet adıyla bilinen MIT mensubu Mehmet Olgaç da bizzat katılmıştı. Ancak geçtiğimiz günlerde Siirt'in Pervari ilçesine bağlı 2 köyün mlisleri, Pervari'deki Jandarma Komutanlığına başvurarak, silahlarını bırakmak istediler. Ancak, Jandarma Komutanı "Defolun gidin, 'eşkiyalarla' çarpışın, neden korkuyorsunuz, sizin dirinizle değil ölümlüze karşılaşmak istiyorum" diyerek gelen korucuları kovmayakalktı. Bunun üzerine, ne için böylesine bir işe katıldıklarını bile pek farkında olmayan köylüler "Biz böyle bir işi yapamayız, artık aklımız başımıza geldi, bizi bu yola zorla sokmuşlardı" dediler ve ellerindeki silahları da bırakarak Pervari Jandarma Komutanlığı'na terkettiler.

"Birleşik Alman"da grev bitti, mücadele sürüyor H.Kavga/İstanbul

Birleşik Alman İlaç Fabrikaları'ndaki grev başarıyla bitti. Ne var ki, grevin başarıyla bitmesi kavganın bitmesi anlamına gelmiyor. Patron yine çeşitli oyunlarla bir yolunu bulup işçileri işten atmak için her yönteme başvuracaktı. Ve vurdu da. Birleşik Alman İlaç Fabrikaları'nın 20 yıllık işçisi Mustafa Satır'ın işine son verildi.

İşletme Müdürü Mustafa Satır'ı önce tamamen tazminatsız işten atmak için işçileri zorlayarak, "iş saatinde uyuyor" diye tutanak tutmak istedi. Ancak, bunda başarılı olamayınca bu kez Satır'ın işine 13. maddeden son verdi. İşyerinde arkadaşları tarafından sevilen ve sayılan, geçmişte sendika yöneticiliği yapmış olan Mustafa Satır'ın işine son verilmesinin tüm işçilere yönelen bir hareketin başlangıcı olduğunu bilen işçiler, sessiz kalmadılar. Ertesi gün fabrikadaki tüm işçiler birbirleriyle konuşmama kararı aldılar. Hiç kimse konuşmuyordu. Ustabaşların ve amirlerin hiçbir sorusuna yanıt verilmiyordu. Herkes kendi işiyle sessizce uğraşıyordu. Aynı gün öğle yemeğine de kimse çıkmadı.

Bu işten çıkarmanın kendilerine tuzluyla malolacağını anlayan Yönetim Kurulu İkinci Başkanı işçi temsilcilerini yanına çağırarak "Böyle olacağını bilmiyordum. Ama artık kararı da geri alamam. Mustafa'yı ise işletmemize bağlı başka yerde işe alacağım" diyerek işçileri kazanmaya çalıştı.

İşçiler iyi biliyor ki, bu bir başlangıçtır. Ama başarının sırrının birlik ve dayanışmadan geçtiğini, diktatörlük koşullarındaki 53 günlük grevden geçerek öğrenen Birleşik Alman işçileri patronun bu tür oyunları karşısında boyun büküp oturmayacaklarını da göstermişlerdir.

"Birleşik Alman"da grev bitti, mücadele sürüyor.

SÜMERBANK'TA BASKILAR

D.Galip Inan/Karaman

Karaman Sümerbank fabrikasına Diyarbakır'dan atanan Nuri Mumcu adlı müdürün artırdığı baskılara karşı işçilerin tepkisi artıyor.

Müdür fabrikada daha göreve başlar başlamaz kapıdaki bekçilere, işe bir dakika bile geç gelen işçinin

fabrikaya alınmamasını buyurdu. Hemen bunun ardından kart basma yerindeki memurlara da, iş saati süresince işçilerle her kim olursa olsun görüşürülmemesi, gelen telefonların da bağlanmaması emrini verdi. Tüm bunlarla yetinmeyen müdür işçinin bir yakınının ani ölümü ya da hastalığı halinde bile, içinde bulunduğu durumu belgeleyen bir rapor getirmedikçe fabrikadan dışarı çıkmasını yasakladı. Geçtiğimiz günlerde ise bir işçinin cebinde kapıdaki kontrol sırasında 9 tanecik ayçiçeği çıktığı bahanesiyle bir günlük yevmiyesi kesildi.

Bu uygulamalara daha fazla dayanamayan işçilerden bir grup müdürün yanına giderek bu uygulamalara son verilmesini istediler. Müdür işçilerin bu şikayetlerini duymazlıktan gelerek, sırtının sağlam olduğunu daha en az 5 yıl olacağını söyleyerek bir de işçileri tehdit etti.

TABANDA BİRLEŞTİK, KAZANDIK

Bundan kısa bir süre önce bağlı bulunduğumuz bağımsız BANKS sendikası Yapı Kredi Bankası emekçileri adına bir sözleşme imzaladı. İmzalanan toplu iş sözleşmesi, kazanılan ekonomik ve sosyal haklar açısından, gerek banka-büro işkolunda ve gerekse öteki işkollarında gerici güçler tarafından gaspedilen sendikal hakların geri alınması için savaşım veren sendikalar için bir deneyim kaynağı olmalıdır.

Uzun süredir yürüttüğümüz savaşım sonunda toplu

M.Bektaş/İstanbul

sözleşmelerde önemli kazanımlar elde ettik. Ücret artışının yanı sıra, toplu sözleşmelerde iki önemli maddede yer aldı. Bunlardan birincisi, "Disiplin kurulunda, sendikamız temsilcilerinin evet demediği hiçbir çalışanın iş akti feshedilmeyecektir", ikincisi, "Ünvanlı işçiler, şef muavinleri ve şeflerin rızaları olmadan şehirlerarası nakilleri yapılmayacaktır" maddeleridir.

Yapı Kredi işçileri bu noktaya zorlu savaşım lar vere-

rek geldiler. Yönetim sendikal mücadelede deneyimli banka emekçilerinin daha önce işlerine son vermişti. Herkesi kendi istediği sendikaya üye olmaya zorladı. Ama Yapı Kredi'nin sendikal mücadele geleneği olan emekçileri bu kez sendikayı kendi mücadelelerinin bir aracına çevirmek için kararlı bir çalışmaya giriştiler. Sendikanın tabanını oluşturan, sendikaya asıl gücü veren banka emekçileri, haklı istemleri etrafında kenetlen-di, sonuçta istediğini aldı, başarıya ulaştı.

MARKSİZMİN ETKİSİNİN GÜÇLENMESİ DURDURULAMAZ

"İşkenceler durdurulsun, işkencecilerden hesap sorulsun" diyen herkesi, "TKP'nin 1985'de aldığı kararlar doğrultusunda hareket etmek" suçlamasıyla geriletmeye çalışan faşist diktatörlüğün İçişleri Bakanı, birkaç hafta önce "Bana göre Türkiye'de komünist parti kurulabilir, ama zaman çok erkendir" (bak: 5 Ocak 1986 günlü **Nokta** dergisi) diyordu.

Cuntacı generallerin istekleri doğrultusunda 1982 Anayasasını hazırlayan komisyonun başkanı olan Orhan Aldıkaçtı, kendisine yöneltilen "Avrupa'da olduğu gibi kendilerini komünist olarak adlandırıp proletarya diktatörlüğünü savunmayan kişiler de bugün parti kurabilirler mi?" sorusunu şöyle yanıtlıyor: "1982 Anayasası sınıf veya zümre egemenliğini veya herhangi tür bir diktatörlüğü savunmayı amaçlayan siyasi parti kurmayı yasaklamıştır. Memleketimizde sosyalizmle proletarya diktatörlüğünü amaç edinen komünistler arasında bir sınır çekilmek istenmiştir" (bak: 19 Ocak 1986 günlü **Nokta** dergisi).

Faşist MHP'nin ideologlarından, Tercüman yazarı Ağah Oktay Güner ise şöyle konuşuyor: "Marksizm kapitalizmi ehlileştirdi. Eğer Marksist düşünce olmasaydı, kapitalizm dünyayı yaktı... Başlangıçta bir keser olan kapitalist toplum, Marksist düşünceden korkarak sosyal devlet düşüncesini benimsemiştir" (bak: 12 Ocak 1986 günlü **Nokta** dergisi).

Daha önce de, Ocak 1980'den Ocak 1985'e kadar TUSİAD'ın başkanlığını yapmış olan Ali Koçman, Cumhuriyet gazetesinde kendisiyle yapılan bir röportajda uzun uzun "demokratik komünist partiler" in erdemlerinden söz etmişti (bak: **Cumhuriyet**, 8 Aralık 1985).

"Komünizme karşı haçlı seferi"nin şövalyelerine böyle ne oldu? Yoksa işbirlikçi oligarşinin sözcüleri, faşist diktatörlüğün savunucuları "ehlileşiyorlar mı"? Turgut Özal AET'na tam üyelik için başvurmayla hazırlanırken, kaba antikomünizmi meslek edinenler de bu kez "İspanyollaşmak" mı istiyorlar?

Marksizm yaşıyor ve güçleniyor

Bu sorunları ele almadan önce başka bir gelişmeye bakalım. Diktatörlük karşıtı burjuva muhalefetin sıralarında da Marksizm üzerine ardarda çeşitli açıklamalar yapılıyor. DYP, DSP ve RP sözcüleri şimdi partilerinin Marksizm karşındaki konumlarını 12 Eylül öncesinden farklı olarak, ayrıntılı biçimde açıklıyorlar. Bu güçlerin kendilerini Marksizme karşı eskiye oranla daha inandırıcı kılmaya, Marksizme karşıtlıklarını daha temellendirilmiş görünen savlarla gerekçelendirmeye çalışıyorlar. Buna

● N.GÜREL

ihtiyaç duyuyorlar. Üstelik bütün bunlar, baştan beri sayılanlar Marksizmi savunmaların özgürce konuşma, demeçler verme, gazete ve dergilerde görüşlerini açıklama, Marksizm üzerine yapılan tartışmalara eşit haklı katılma olanağına sahip olmadıkları koşullarda oluyor. Rejimin kimi yandaşları ve kimi karşıtları niçin böyle bir ihtiyaç duyuyorlar?

Bundan 103 yıl önce, 17 mart 1883'de Londra'da Highgate mezarlığında Karl Marks toprağa verilirken, Friedrich Engels şöyle diyordu: "Sibiry'a'daki madenlerden başlayıp bütün Avrupa'da, Kaliforniya'ya varana kadar Amerika'da yaşayan milyonlarca devrimci işçi tarafından sayılan, sevilen ve yası tutulan bir insan öldü... Onun adı ve eseri yüzyıllar boyunca yaşayacaktır!"

Marksizm Türkiye'de de yaşıyor. Yaşıyor ve güçleniyor. Yukarıda özetlemeye çalıştığımız gelişmeler en başta bunu kanıtıyor. Eğer Marksizm Türkiye'de etkili ve güçleniyor olmasaydı, Marksist olmayanlar onun üzerine konuşma ihtiyacını hiç duyarlar mıydı?

Cuntacı generaller daha 12 Eylül 1980 sabahı "Marksizm-Leninizmi Türkiye'den sileceklerini" ilan etmişlerdi. Bunun için ellerinden gelen herşeyi yaptılar, yapıyorlar. 1930'lerden kalma, hiçbir politik içerik taşımayan şarkıların bile, sözleri Nazım tarafından yazıldı gerekçesiyle TRT'de çalınmasını yasaklayacak kadar kendilerinden geçmişlerdir.

Şimdi görüyoruz ki, Marksizmi, günümüzün Marksizmi olan Leninizmi, Marksizm-Leninizmi savunan, onun ilkerlerinden bir milim olsun ödün veremeyen ve diktatörlüğün bütün saldırılarını göğüsleyerek onu, bu tek doğru ve canlı ideolojiyi emekçi yığınlarına taşıyanların özverisi boşa gitmiyor. İşçi sınıfının ileri kesimleri, ilerici aydın ve gençler sorunların ancak Marksizm-Leninizmin gösterdiği yoldan çözülebileceğini görüyorlar. Sol güçlerin sıralarında işçi sınıfının ideolojisinin etkisi artıyor. Demokrasinin tutarlı yandaşları Marksistlere saygı duyuyorlar. Sosyalist ülkeler emekçilerinin tarihsel kazanımları, sosyalizmin dünya çapında artan etkisi Türkiye emekçilerini de esinlendiriyor.

Marksizm-Leninizm işçi sınıfının ideolojisidir. İşçi sınıfının ihtiyaç duyduğu, onsuz yapamayacağı ideolojidir. Ve işçi hareketiyle birleştiği ölçüde maddi bir güce dönüşür. Faşist diktatörlük bütün barbarlığına karşın, Marksizm-Leninizmin işçi hareketiyle birleşmesi sürecine ket vurmaya başaramamıştır.

Şimdi işçi hareketi yeni bir güçlü savaşım dönemine ilk adımlarını atmaya hazırlanırken, burjuvazinin çeşitli fraksiyonlarının kendilerini Marksizme

karşı yeniden silahlanmak zorunda hissetmeleri hiç de raslantı değildir.

İşbirlikçi oligarşinin amacı ne?

Kapitalizmin tarihteki en mükemmel düzen olduğu, sonsuza kadar sürmesi gerektiği görüşünde birleşen burjuvazinin bütün fraksiyonları, işçi sınıfına bu sömürü düzenine son verme ve insana yaraşır sömürsüz bir düzen kurma yolunu gösterdiği için Marksizm-Leninizme karşı çıkmada birleşiyorlar. Onlar aynı zamanda bugün işçi sınıfının genel demokratik savaşımında içinde etkisini, ağırlığını artırmasının, ona bütün emekçileri ve dürüst insanları sosyalizm için savaşına kazanma olanaklarını vereceğinin bilincinde oldukları için de, farklı yol ve yöntemlerle Marksizm-Leninizmin işçi hareketiyle birleşmesi sürecinin hızlanmasını önlemeye çalışıyorlar. Bütün bunlar son çözümlemede, burjuva ideolojisinin bunalımının dünya çapında derinleşmesiyle, işçi sınıfı ideolojisinin tek canlı ve etkili ideoloji olmasıyla bağlıdır.

Ama biz Marksizmin bütün karşıtlarını aynı kefeyle koymuyoruz. Marksizm-Leninizmi savunma ve yayma görevimizi, bu ideolojiyi henüz yeterince kavrayamayan kimi dostlarımızın yaptığı gibi, bugünün politik görevlerinden ayrı ele almıyoruz. Çünkü Marksizm-Leninizm yığınlar için en iyi, en eksiksiz ancak politik savaşın içinde taşınabilir.

Diktatörlük yandaşlarının Marksizme ve komünist partisine karşı savaşımını en başta kendi rejimlerini ayakta tutabilmek amaçlarıyla bağlıdır. Bunların kimi sözcülerinin şimdi "proletarya diktatörlüğünü savunmaktan vazgeçmiş bir komünist partisi"ni "majestelerinin muhalefeti" içinde görme isteklerine ilişkin açıklamalar yapmaları, öncelikle sol güçlere hedef şaşırtmak ve demokratik muhalefeti bölmek amaçlarıyla bağlıdır. Bunlar istiyorlar ki, sol güçler önlerine ana görev olarak demokrasinin kazanılması için savaşım görevini koymasınlar. Kendilerine ana görev olarak, legal partiler arasında bir de sosyalizmi savunan bir parti olmasını sağlamayı seçsinler. Halkın demokrasi savaşımına daha aktif katılması için ve hükümetiyle, parlamentosuyla, Anayasasıyla bu rejimin yıkılması için çalışmak yerine, 1982 anayasasının sosyalizme açık olup olmadığını araştırmakla uğraşsınlar, "sosyalizm modelleri" üzerine tartışıp dursunlar. Bunlar istiyorlar ki, demokratik muhalefet güçleri kendileriyle değil, birbirleriyle uğraşsın. Dikkatler, Türkiye'nin ihtiyacı olan demokrasi nasıl bir demokrasi olmalı konusunda değil, İspanya'daki ya da bilmem neredeki demokrasi nasıl bir demokrasidir konusunda yoğunlaşsın.

Uzatmalı revizyonist M.A.Aybar ile maocu D.Perinçek'in, tarihin sınavını vermemiş olan "euro-komünizm" in tezlerini canlandırmaya çalışanların

Arkası 9. sayfada

“MİLLİ” YA DA “ULUSAL UZLAŞMA” ÜZERİNE

● Cevat KARLIDAĞ

Yeni hükümet, erken ya da yeni seçim, yeni anayasa, Kurucu Meclis üzerinde tartışmalar yoğunlaştı. Bu konularda bir “milli” ya da “ulusal uzlaşma” önerisi, çağırısı yapıldı.

Bu somut konular etrafında diktatörlüğe karşı demokrasi için somut işbirliği kuşkusuz doğru ve gereklidir. Partimiz 25 Ocak 1986 tarihli açıklaması ile bu konudaki görüşlerini ve tutumunu açıkladı. Kaldı ki, bu konularda bir işbirliğinin gerekliliğini partimiz çok önceden ileri sürdü ve defalarca işledi. Şimdi bu yönde sözden işe dökülen adımları görmek kuşkusuz sevindiricidir.

Bu işbirliğinin hedefleri belirlenmiş olmakla birlikte, bu hedefler henüz içerik olarak netliğe kavuşmuş değildir. Böyle de olsa, bu işbirliğinin diktatörlüğü daha da zayıflattığına kuşku yoktur. Herşeyden önce, yasal muhalefeti rejimle uzlaştırmaya çabaları, hiç değilse şimdilik, daha açık biçimde başarısızlığa uğruyor.

Yeni hükümet, yeni seçim, yeni anayasa bütünsel bir düşünceye işaret ediyor. Şunlar ortak yargılar oluyor: Birincisi, bu rejim demokratik değildir. İkincisi, diktatörlüğün attığı adımlar demokrasiye geçildiğini göstermiyor, yani rejimde bir değişime söz konusu değildir. Üçüncüsü, demokrasiye geçmek için bu rejimle uzlaşmamak gerekir.

Bu düşünceleri en açık biçimde Kurucu Meclis ve yeni anayasa fikrinde görebiliriz. Kurucu Meclis, yeni anayasa fikri şimdiki diktatörlük parlamentosunun ve anayasanın, demokrasiye geçişin bir aracı olamayacağı düşüncesinin açık bir anlatımıdır. Bu, aynı zamanda demokrasi için köklü değişikliklerin gerekli olduğunun anlaşılması olduğunu gösteriyor.

Kurucu Meclisin toplanıp toplanamayacağı, bunun mümkün olup olmadığı ayrı bir konudur. Ancak demokrasinin nasıl olacağına karar verebilmek için, önce demokratik yolların açılması, herkesin görüşlerini rahatça ortaya koyabileceği koşulların oluşturulması gerektiği fikrini anlatıyor olması açısından önem taşıyor.

Kurucu Meclis toplumsal muhalefetin organı olduğu zaman gerçekten “kurucu” niteliği kazanır.

Kurucu Meclis düşüncesi ile “ulusal uzlaşma” arasında yakın bir bağ vardır. Kurucu Meclis gerçekte böyle bir uzlaşmayı bağrında taşır.

Yeni seçimlerle oluşacak bir meclis “geçici” nitelik taşıyor, böyle ilân ediliyorsa, o zaman böyle bir meclisin Kurucu Meclise dönüşmesi, böyle bir nitelik kazanması olanaklı olabilir. Ancak belli bir koşul ile.

Böyle bir meclis faşist diktatörlük rejimine karşı oluşan bütün toplumsal muhalefeti yansıtmalıdır. Yalnızca yasal muhalefet partilerini yansıtan, işçi ve emekçi sınıfların sesini duyurmasına olanak tanımayan bir meclis Kurucu Meclis niteliği taşıyamaz. Burjuva muhalefet partileri kendi başlarına

böyle bir misyona sahip değildirler. İşçi sınıfının onlardan ibaret bir meclisi ulusal uzlaşmanın aracı olarak görmesi sınıf işbirliği demek olur. Burjuvazinin hiçbir kanadı işçi ve emekçi sınıfların dışı dokunur hiçbir sorununu kalıcı biçimde çözemez. Ülkenin karşı karşıya olduğu derin ekonomik, sosyal bunalıma hiçbir burjuva partisi çözüm getiremez. Burjuva muhalefedinin ezici çoğunlukla bile olsa Mecliste temsil edilmesiyle, rejim yandaşlarının bu platformda yenilgiye uğratılması gerçekleşse bile, toplumsal muhalefetin en diri unsurlarının “ulusal uzlaşmanın” dışında kaldığı durumda halkın özlediği demokrasi gerçekleşmiş olmayacaktır.

(İşçi ve emekçilerin sesi nasıl hangi biçimde duyurulabilir? Bu ayrı olarak ele alınması gereken bir sorudur. Ama şurası açıktır ki, işçi sınıfı bugünden yeni anayasa konusunda ağırlığını duyuracak, her girişimde bulunmalıdır.)

İşçi sınıfı ulusal uzlaşmaya, yani bütün ulusal güçlerin emperyalizme ve militarizme, onun faşist diktatörlüğüne karşı birliğine niçin karşı değildir? İşçi sınıfı böyle bir birlikten yana, çünkü bugün koşullar öyledir ki, Türkiye’de ulusal çaptaki sorunların çözümünü ancak ulusal, demokratik güçlerin birliği ile olanaklıdır. Böyle olmasaydı, işçi sınıfı kendi dışındaki güçlerin şu ya da bu konudaki olumlu işbirliklerini destekler, ama ulusal uzlaşmadan yana olmazdı. Ama bugünkü durumda ancak, emperyalizme ve militarizme karşı bütün ulusal güçlerin birliği ile demokrasi kazanılabilir.

(Bu anlamda ulusal uzlaşma, ulusal birlik hangi partilerin işbirliği demektir? Ya da yalnızca partilerin birliği ile böyle bir birlik oluşturulmuş olabilir mi? Bunlar da ayrıca ele alınması gereken sorulardır.)

Eğer böyle bir uzlaşma işçi ve emekçi sınıflara kapalı bir uzlaşma karakteri alırsa, başlangıçta demokrasi için belirli olumlu sonuçlar doğursa bile, sonuçta kaçınılmazlıkla gerici bir nitelik kazanır. Ulusal değil, işçi sınıfının dışındaki güçlerin kendi aralarındaki bir uzlaşması olur. İşçi sınıfının yer almadığı, onun ağırlığını taşımayan bir birlik ulusal bir birlik olamaz ve sonuç alıcı bir işlev göremez.

Böyle olumsuz bir sonuca yol açabilecek iki nedene dikkat çekmek gerekiyor: Birincisi işçi sınıfının öncüsünün yanlış bir politik taktik izlemesidir. İşçi sınıfının toplumsal muhalefetin dışında kalmasını getirecek türden, sektör, “sol”cu tutumlar bu sonuca yol açar. İkincisi baskı ve terör işçi sınıfının rolünü sınırlamayı başarırsa benzer bir sonuç ortaya çıkabilir.

TKP izlediği politika ile birinci tehlikeyi önlemiştir. TKP’nin politikasının hedeflerinin tutarlı demokrat çevrelerde benimsendiğini görüyoruz. Bu politik taktik, aynı nedenle, ikinci tehlikeyi de en aza indiriyor.

Diktatörlüğün partimize karşı genel olarak antikomünizmle

Arkası 10. sayfada

Gerekli bir uyarı

SHP Genel Başkanı A.G.Gürkan, Evren ile yaptığı görüşmeden sonra yaptığı açıklamada, “eğer parlamentoda SHP’nin meşruiyeti konusunda bir oylama yapılırsa, bunu bir anayasa ihlali sayacaklarını ve o andan itibaren Anavatan iktidarının meşruluğunu tartışmaya başlayacaklarını” söyledi. Oysa yalnızca, SHP’nin de şimdi daha ciddi olarak üzerine gittiği işkenceleri uygulatan, işkencecileri koruyan bir iktidar olması bile, Anavatan iktidarının meşru sayılamayacak bir iktidar olduğunu kanıtlamaya yetiyor.

SHP ise “meşruluğunu” kamuoyu gözünde çoktan kanıtlamış bir partidir. ANAP’ın SHP’yi meşru saymamaya yeltenmesi, hatta parlamentodan böyle bir karar çıkartması neyi değiştirir? Bu yalnızca ANAP’ın meşru bir iktidar olmadığı gerçeğini daha da perçinler. SHP Genel Başkanı’nın ANAP’

tan partisini meşru saymasını istemesi, bunu Evren’e iletmesi bunun yansıra faşist MHP’lilerin kurduğu MÇP’nin başkanı ile görüşme yapması, bütün bunlar, bu meşru olmayan, halkın demokrasi isteminin karşısına dikilen eli kanlı güçlerin meşru sayılmasına yardımcı olmaktan, onlara yeni manevra olanakları sağlamaktan başka bir işe yaramıyor.

SHP işkenceler konusunda olduğu gibi, halkın sorunlarına, demokrasi savaşımının temel görevlerine sahip çıkıp, güçlenir. SHP bugünkü parlamentoyu, hükümeti, anayasayı ve devlet başkanını normal, olağan bir parlamentonun demokrasinin kurumları saydıkça, erken seçim istemine yanaşmadıkça zayıflar. Bu partinin demokrasiye adım adım, yumuşak biçimde geçilmesini istemesinin nedenlerini anlamak olanaklıdır, ama bunun Türkiye’de ola-

naksız olduğunu hâlâ kavramamasına hak vermek tamamen olanaksızdır.

İşkencelerin durdurulması için cesaretle öne atılan SHP milletvekili C. Canver, kendi deneylerine dayanarak şöyle diyor: “Tabanda verdiğin demecilere göre, tavrına göre, verdiğin ödünlere göre değerlendiriliyorsun. Yaptığın çıkışlara göre değerlendiriliyorsun kitleler tarafından. Ne kadar çok ödün veriyorsan, ne kadar çok ‘geçiş dönemi edebiyatı’ yapıyorsan, o kadar da tepki alıyorsun”. (bak: 27 Ocak günlü **Yankı** dergisi)

Açıktır ki, SHP’nin yığınların eylemlerine destek veren çizgisini, parlamento içindeki olanaklarını, “bir an önce demokrasi” için savaşım anlayışıyla birleştirmesi, DYP-DSP-RP’nin anayasa değişikliği çabalarına aktif katılması, bu partilerin de temel görevlere ilgilerinin artmasına, yığınların çıkışlarından yana tutum almalarına yardımcı olacaktır.

SSCB'nin önerileri Kıbrıs için gerçekçi çözüm yoludur

• B.GÜNER

SSCB'nin Kıbrıs sorununun çözümü üzerine önerilerinin Türkiye basını tarafından karalanması sürüyor. Ne ki, basında kışkırtılan antisovyet kampanyaya karşın, önerilere sağduyu ve sorumlulukla yaklaşan sesler de yükseliyor. Bu sesler ne kadar güçlenirse, Türkiye'nin dış politikasını Amerikan yörüngesinden kurtarmak da o kadar yaklaşıyor. TKP'nin "Barış, Ulusal Güvenlik ve Ulusal Egemenlik Alternatifi"nde belirtildiği gibi, Türkiye bugün her an ABD'nin çıkarları için savaş serüvenlerine sürüklenme tehlikesi ile karşı karşıya bulunuyor. Ülkemiz bugün kendi dış politikasını, savunma anlayışını, komşularıyla ilişkilerini kendi ulusal çıkarları temelinde belirleyip yürütmüyor.

Kampanyanın ardında yatan

Bu Kıbrıs için de geçerlidir. 1985 Nisan başlarında Özal'ın ünlü ABD gezisi sürerken, Denktaş'a "bekle-birşey yapma!" komutu verilmedi mi? 30 Ekim 1985'de ABD ile SIA pazarlıkları başlarken yine Denktaş'tan Kıbrıs ile ilgili tüm faaliyetleri durdurması istenmedi mi? ABD'den Kıbrıs'daki bugünkü durumun sürmesi için bir takım vaatler alıp, bunları kamuoyuna "başarı" maskesiyle sunup, karşılığında ABD'ye verecek yeni ödünleri haktan gizlemenin hesabı yapılmıyor mu?

Türkiye'nin dış politikasına damga vuran Amerikan yörüngesi, diktatörlüğün Sovyet önerileri karşısındaki tutumuyla bir kez daha gözler önüne serildi. "Eski yemeği ısıtıp öne sürüyorlar" diyerek son derece ciddiyetsiz bir tutum sergiledi. FAC gazetelerinden "Frankfurter Allgemeine" 24 Ocak'taki haberinde, Türk Dışişleri Bakanlığının Sovyet önerileri üzerine yorum yapmaktan kaçındığını niçin yazıyordu? Aynı günkü Milliyet, bu sorunun yanıtını vermişti: "ABD hazırlıksız yakalandı". Öyle ya, Amerika efendi konuşmadan Özal efendi, Pentagon konuşmadan Evren ve ordu tepe yönetimi konuşabilir miydi?

Pentagon ve Beyaz Saray'dan gerekli direktifler beklenirken, basında azılı bir anti-sovyet kampanya başlatıldı. Çünkü esas amaç, Kıbrıs'daki ve Türkiye'deki ABD'yi gözlerden gizlemektir.

Sanki Akdeniz'de bütün ülkeleri terörize eden ABD İsrail ortaklığı değilmiş gibi "Rusların gözü Akdeniz'de", sanki SSCB'nin Kıbrıs'a dış müdahaleleri önlemeyi amaçlayan önerilerinde, kararların tüm garantörlerin oybirliği ile alınması önerilmemiş gibi "Rusların gözü garantörlükte" manşetleri atıldı. Oysa SSCB ne istiyordu? SSCB'nin Ankara Büyükelçisi Lavrov, bunu, basın toplantısında şu sade sözlerle açıkça ortaya koydu: "Kıbrıs'ın iç sorunları çözülmezse, o sıcak bölgede Kıbrıs'ın başı derde girebilir... Dünyanın değişik bölgelerinde gerginliğin azaltılması amacı barışın pekiştirilmesi isteği, Kıbrıs'la ilgili önerilerimizde açıkça yer almaktadır."

Görülmesi gereken

Ne yazık ki, diktatörlüğe karşı muhalefeti yoğunlaştıran SHP'nin ve DYP'nin sözcü-

leri, Sovyet önerileri karşısında sorumlu bir tutum alamadılar. Önerileri, ciddi bir biçimde inceleyip hem ulusal çıkarlarımız açısından, hem de bölge ve dünya barışını koruma görevi açısından değerlendirmek yerine, şovenizmin etkisinden kurtulamamış basmakalıp sözlerle geri çevirmeyi yeğlediler. Kıbrıs sorununun çözümüne ilişkin Özal hükümetinden farklı, yapıcı bir politika geliştirememiş olmaları, bugünün koşullarında sorunlara ancak kolektif güvenlikten yola çıkılarak çözüm bulunabileceğini görmemeleri, bu tutumun ana nedeni oluyor.

Kıbrıs bağımsızlığını kazandığı 1960'dan beri niçin iç sorunlarla karşı karşıyadır? Türk şovenistine göre, sebep Rumlardır. Rum şovenistine sorarsanız, sebep Türklerdir. Gerçeği ararsanız, gerçek, emperyalizmin adayı bölüp kendi stratejik saldırı planları için en elverişli duruma getirme çabalarıdır. 1974 Kıbrıs hareketi sırasında başbakan olan Bülent Ecevit, bu gerçeği, Sovyet önerileri üzerine görüş belirtirken, şu sözlerle dile getirdi: "Federasyon dahil, her olasılığı, ada halkı kendi arasında barışçı görüşmelerle çözmelidir. ABD başta olmak üzere, bazı Batı ülkeleri buna fırsat vermiyorlar. Çözüm arayışlarına, hatta BM Genel Sekreterinin başlattığı diyalog sürecine sürekli müdahalede bulunuyorlar."

İşte Kıbrıs'ın başını derde sokan ve daha da sokacak olan bu durumdur. Bu durum güneyde şu anda fiilen ABD'ye devredilmiş İngiliz üslerinin, kuzeyde yapıyı biten Geçitkale hava üssü ile Girne deniz üssünün varlığı koşullarında, yalnız Kıbrıs'ı değil, Türkiye de içinde, bütün bölge devletlerini ilgilendiriyor. Samim Lütfü'nün Cumhuriyet'teki yazısında belirttiği gibi, bu durum bölge devletlerinin tedirginliğini artırıyor. O nedenle bölge devletleri, Türkiye'nin Kıbrıs politikasına, özellikle de 12 Eylül'den sonra yoğunlaşan ayrılıkçı faaliyetlere ve 6 Kasım 1983'de Özal başbakan olacağı belli olduktan iki hafta sonra ilan edilen ayrılıkçı devlete kuşkuyla bakıyorlar. İsrail Arap topraklarını işgal altında tutarken Kıbrıs'ı işgal etmiş Türkiye'nin Kıbrıs politikasını desteklemiyorlar.

Bir başka ülkede işgal kuvvetleri bulundurmak Türkiye'yi elbette küçük düşürüyor. Kıbrıs sorununun çözülmesini öngören Sovyet önerileri üzerine gerçekçi bir açıklama yapan Bülent Ecevit, bu acı durumu görmezden geldiği için, önerilerde yer alan BM gözetiminde temsili bir uluslararası konferans toplanması ile iç sorunların yalnız ve yalnızca Kıbrıslılar tarafından çözülmesi maddelerinin birbiriyle çeliştiğini söylemek zorunda kalmıştır. Yine aynı nedenle, Kıbrıs'ın Türkiye'nin güvenliğini ilgilendirdiğini, bu yüzden Türkiye'nin hareket olanağını elinde bulundurması gerektiğini, o nedenle de Sovyet önerilerinde yer alan garantiler sisteminin gerçekçi olmadığını yazmaya zorlamıştır.

Ne ki, dikkatle incelenirse, Sovyet önerilerinde yer alan BM gözetiminde temsili bir uluslararası konferans toplanması maddesi Kıbrıslıların kendi iç sorunlarını kendilerinin çözmeleri için gerekli dış ortamın yaratılmasına hizmet edecek edeceğine gerçekçi

çözümdür. Çünkü böyle bir uluslararası konferans gerçekleşir ve önerilen garantör-lük sistemi yaşama geçerse, o zaman Türkiye, Yunanistan, ABD, İngiltere, hiçbir devlet Kıbrıs'ın içişlerine karışamayacaktır. Ve ancak o zaman Sovyet önerilerinde belirtildiği gibi, Türk ve Rum toplumlarının tam güvenlik ve barış içinde yanyana yaşamaları için adımlar atılabilecektir.

Konu Türkiye'yi yakından ilgilendiriyor

Kıbrıs sorununa nasıl bir çözüm bulunacağı elbette Türkiye'nin güvenliğini yakından ilgilendiriyor. O nedenledir ki, garantiler sistemi de Türkiye için önemli bir sorundur. Ama sorun, Türkiye'nin dilediği an müdahale edebilmesi açısından ele alınmaz. Türkiye'nin güvenliği için en iyi çözüm, adanın tümüyle yabancı askersel varlıktan arındırılmasıdır. Kıbrıs üzerinden Türkiye'ye herhangi bir tehdidin yönelmesi ancak böyle önenebilir. Öte yandan bugüne kadar varolan garantiler sisteminin işlemediği, sorunu daha da çetrefilleştirdiği, Kıbrıs halkına büyük acılar getirmekten başka bir işe yaramadığı açıkça ortaya çıkmıştır. Eğer garantörlerin genel oyu olmadan müdahaleyi olanaksızlaştıran bir sistem olsaydı, eğer her üç garantör de NATO üyesi olmasaydı, ne Yunanistan'daki cunta 1974 Sampson faşist darbesini örgütleyebilirdi, ne de Türkiye adayı işgal edebilirdi.

Doğu Akdeniz'de ABD ve İsrail, uzun bir zamandan beri devlet terörizmi politikası uyguluyorlar. Son zamanlarda ABD, İsrail'i NATO'lu başlaştıklarının toprakları üzerindeki üslerde de mevzilendirmeye başladı. Nitekim Libya'ya yönelik provokasyonlar için bir İsrail uçak filosu, Sicilya'daki NATO üssünde yuvalanmıştır. Suriye'ye gitmekte olan Libya uçağının zorla İsrail'e indirilmesi operasyonunda görev alan İsrail uçakları nereden havalanmış olabilir? FAC gazetesi "Die Welt"ın 24 Ocakta belirttiği gibi Kıbrıs'daki üsler ile Türkiye'nin doğusundaki üsler ABD-İsrail ortaklığının bu türden faaliyetleri için "çok değerli"dir.

Demek ki, bugünkü koşullarda bir ülkenin güvenliği, bölgedeki ve dünyadaki kolektif güvenlikten ayrı düşünülemez. Kim ne derse desin, Kıbrıs tarihinde iki toplumun kaderi, bugünkü kadar birbirine bağlanmamıştı.

Yeni bir dış politika

İşte, tüm bu nedenlerden dolayı, Türkiye yeni bir dış politikaya ihtiyaç duyuyor. Bu politika, Amerikan çıkarlarını değil, gerçek ulusal çıkarları temel almalıdır. Böyle bir politika, günümüz koşullarında gerçek güvenliğin ancak kolektif güvenlikle, kuvvet kullanmamak ve kuvvet kullanma tehdidinde bulunmamakla, karşılıklı olarak meşru hakları tanımakla sağlanabileceği olgusuna dayanmalıdır.

Kıbrıs sorununun çözümü için Sovyet önerileri, Türkiye'ye böyle bir dış politika geliştirebilmesi için de değerlendirilmesi gereken bir fırsat yaratıyor. O nedenle bu önerilerin sorumlulukla ve sağduyuyla değerlendirilmesi sürmelidir.

Bir "kölelik sözleşmesi" örneği

Aralık ayı başlarında bir günlük gazete de okuduğum haberin başlığı şöyleydi: "TCDD, sözleşmeli personelini tren gibi çalıştırabiliyor: Esaret Sözleşmesi." Haberde, TCDD Genel müdürlüğünün yeni işe aldığı "sözleşmeli personel"i günde 10-12 saat köle gibi çalıştırdığı ayrıntılı biçimde anlatılıyor. Daha sonra benim de elime, Türkiye Emlak Kredi Bankası'nın "Hizmet Sözleşmesi"nin bir örneği geçti. Bu kamu kuruluşu, "Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulu'nun 26 Nisan 1985 tarih, 8519 sayılı kararına dayalı Başbakanlık Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğü'nün 14.5.1985 gün, 19.383.10029 sayılı genelgesine istinaden" hazırladığı "hizmet sözleşmesi"ni yeni işe alacağı işçilerin önüne koyuyor. İmzalanması istenen ve 20 maddeden oluşan bu kölelik sözleşmesinden bazı örnekler verelim:

Sözleşmenin 4. maddesinde, "Söz-

Ayşegül Kara/İstanbul

leşmeli personel kendisine verilen görevleri, çalışma saatleri bitimine bağlı kalmaksızın sonuçlandırmak zorunda olup, bu fazla çalışmasına karşılık ek bir ücret talep edemez..." deniyor ki, bu angarya demektir.

Beşinci maddede ise, "sözleşmeli personele, sözleşme ücreti dışında hiçbir ödeme yapılmaz" deniyor. Yani sözleşmeli personel, her türlü sosyal haktan, yasayla belirlenmiş ikramiye ve sosyal yardımlardan da yoksundur.

13. maddede, sendikal çalışma yapılmayacağı belirtiliyor. 15. maddede, "Banka sözleşmeyi tek taraflı olarak herhangi bir ihtarda bulunmaksızın feshetmektedir... Her ne sebeple olursa olsun, sözleşmenin feshi veya yenilenmemesi durumunda hiçbir surette tazminat veya sair ad altında ödeme yapılmaz" deniyor. Yani sendika vasak

tazminat yok, hemen kapının önüne konabilirsin. "Sözleşme", yasalarla tanınmış hakları geri alıyor.

Bütün bu dayatmalar, faşist diktatörlük tarafından çıkartılan Anayasa'ya, gerici yasalara bile aykırıdır. İş yasasına 1982 Anayasası'nda, ona dayanılarak çıkartılan Sendikalar Yasası ve Toplu Sözleşme, Grev, Lokavt Yasası'nda bile kabul edilmek zorunda kalınmış işçi hakları, "hizmet sözleşmesi"yle yerle bir ediliyor. Kimin eliyle? Başbakanlığın gizli emriyle, kamu kuruluşları tarafından. Hükümet 1982 Anayasasına göre bile anayasa suçu işliyor! Angarya dayatıyor, sendikal hakkı yok ediyor!

İşte faşist diktatörlük, onun hükümeti, kendi yaptığı anayasayı, yasaları bile hiçe sayacak, çiğneyecek ölçüde keyfi, yasa tanımaz bir rejimdir. Bu Türkiye'de hukuk devleti değil, polis devleti olduğunun bir başka kanıtıdır.

Marksizmin etkisinin güçlenmesi durdurulamaz

Başı sayfa 6'da

"soldaki boşluğu doldurmak savıyla yeniden ortaya çıkırmaları de, bu koşullarda işbirlikçi oligarşinin bu isteklerine pek uygun düşüyor.

Sorun işçi hareketinin özgürlüğüdür

Oysa solda onların öne sürdüğü anlamda bir boşluk yoktur. TKP ve Marksizm-Leninizmi savunan öteki sol güçler savaşımını sürdürmektedir. Bugün için bir "boşluk" tan söz edilecekse, bu olsa olsa diktatörlüğün göstermelik demokrasi tablosundaki bir boşluktur. Gerçek boşluk demokrasinin olmamasıdır. Ana sorun 1982 Anayasasının demokrasiye kapalı olmasıdır. Süleyman Demirel bile haklı olarak "Özgürce konuşmamız engelleniyor" derken, sol adına anayasanın sosyalizme açık olup olmadığını tartışmak ne anlama geliyor?

Sol güçlerin demokrasi savaşımında etkilerini arttırmak için mevcut her legal olanaktan sonuna kadar yararlanmaya çalışmaları ne kadar zorunluysa, "boşluk" doldurma" iddialarıyla ortaya çıkmak, Marksist-Leninistleri illegal savastıkları için suçlamak o kadar zararlıdır. Bu, sol güçleri Papaz Gapon gibi, işbirlikçi oligarşinin tuzağına çekmeye çalışmaktan başka bir şey değildir. Proletarya diktatörlüğünü, yani işçi sınıfının iktidarını en ileri, gerçek demokrasiyi savunmaktan vazgeçecek solculara kollarını açar görünenler, anayasanın bir tek maddesinin bile olsun değişmesini isteyenlere hemen dişlerini gösteriveriyorlar.

Oyuna gelen solcular, işçi sınıfının iktidarından (sonuçta solculuktan) vazgeçip "ehlileşebilirler", ama bunlar ehlileşmez, demokrasi düşmanlığından, cellatlıktan vazgeçmezler.

Marksizm işçi hareketi ona ihtiyaç duyduğu için etkisini artırıyor ve artıracak. Marksizmin özgürlüğü sorunu, özünde, yalnızca bir düşüncenin, bir politik hareketin değil, asıl işçi hareketinin özgürlüğü sorunudur. O nedenle de bu sorun şu ya da bu burjuva politik gücün Marksizme ilişkin görüş ve tutumuna göre değil, en başta işçi hareketinin kendi gücüne, Marksizm-Leninizmin işçi hareketiyle birleşme düzeyine göre

çözülecektir. Ve burjuvazinin bütün fraksiyonları, 19. yüzyıldan bu yana bütün kapitalist ülkelerde ögeladığı gibi, Marksizm-Leninizmle donanmış işçi hareketi karşısındaki konumlarını kendi özne niyetlerinden çok, onun gücüne göre saptayacaklardır. İşçi hareketi komünist partisinin ve Marksizm-Leninizmin özgürlüğünü kendi gücüyle kazanacaktır. Mitinglerle, grevlerle, direnişlerle, kendi proleter savaşım yöntemleriyle demokrasi savaşımındaki ağırlığını artırdıkça işçi hareketi hem daha güçlenecek, hem de Marksizm-Leninizmle daha sıkı birleşecektir. TKP bunun için elinden geleni yapacaktır. Biz, işçilerin ve öteki emekçilerin, dürüst insanların bize ihtiyacı olduğu için varız. Biz onların bir parçasıyız ve onlarla birlikte özgürlüklerimizi kazanacağız.

Kapitalizm "ehlileşmez"

Diktatörlük karşıtı burjuva partilerinin bugün Marksizm karşısında konumlarını yeniden gözden geçirme çabalarına gelince... Bu, en başta, bu güçlerin kendi tabanlarını emekçilere hitap eden bu ideolojinin etkisinden uzak tutma çabalarıyla bağlıdır.

Biz diktatörlüğe son vermek ve demokrasiyi kurmak için demokrasi isteyen bütün güçlerin birliğini zorunlu gördüğümüz için, bu güçlere, kapitalizme ve sosyalizme ilişkin karşıt görüşlerimize rağmen, bugün demokrasi için savaşımında birleşmeyi ve bu savaşımı sonuçlandırmada yarışmayı öneriyoruz. Onlara karşı tutumumuzu, onların demokrasi için savaşımında aldıkları tutuma göre saptıyoruz.

Biz inanıyoruz ki, Türkiye'nin bugün içine düştüğü acı durumdan kurtarılmasını, demokratik bir gelişme yoluna koyulabilmesini gerçekten, içtenlikle isteyen, bu uğurda sonuna kadar savaşacak tutarlı demokratlar, eninde sonunda Marksistlerle işbirliği yapmayı benimseyecektir. Çünkü Marksistlerin katılımı olmadan, bu amaçlara ulaşamaz.

Biz gene biliyoruz ki, eğer biz ve Marksizm-Leninizmi savunan öteki güçler, bu ideolojiyi halkımıza daha iyi tanıtmayı başırsak, bütün demokrasi güçlerinin birliği için daha yapıcı bir tutum alabilirsek, bugün

yeni bir ideolojik-politik kimlik arayışı içinde olan ve kendi başlarına bu arayışı kolay kolay sonuçlandıramayacak olan ilerici güçlerin sıralarında antiemperyalist, antioligarşik tutumlar, demokratik ve özgürlükçü eğilimler mutlaka güçlenecektir.

Son olarak, kapitalizmin günümüzde "ehlileştiği"ne ya da "ehlileşebileceği"ne ilişkin savlar konusunda bir uyarı gerekiyor. Geçenlerde F.Almanya'da çok önemli bir kitap yayımlandı. "En Altta" adını taşıyan bu kitap F.Almanya'da sendikası yabancısı ve Alman işçilerin nasıl inanılmaz derecede vahşice sömürüldüğünü anlatıyor. Günter Wallraff adlı Alman yazar Türk işçisi kılığında girip çeşitli yerlerde çalışmış ve kitapta başına gelenleri anlatıyor. Çalıştığı yerlerin içinde Thyssen gibi uluslararası tekelere ait işletmeler bile var. Ve buradaki çalışma koşulları bizim Tahtakale'deki atölyelerden daha iyi değil! Yakında Türkçesinin de yayınlanacağını duyduğumuz bu kitabı okuyan ve kendine insanım diyen birisinin açıklanan gerçekler karşısında tüylelerinin ürpermemesi olanaksız.

Evet, işçi hareketi güçlü olduğu oranda kapitalizmde haklar elde ediyor, hatta parlamentolarla bile giriyor. Öteyandan işçi hareketinden korkan burjuvazi onu sosyalizm hedefinden alıkoymak için ona kimi ödünler de verebiliyor. Ama kapitalizmin insanlık düşmanı karakteri hiç mi hiç değişmiyor. Karl Marks'ın dediği gibi, "Sermaye kâr olmadığında çılgına döner... Uygun bir kâr gördüğünde yüreklendir, yüzde 10 kârı gözüvenilir, her yerde kullanılabilir sayar; yüzde 20 kârda canlanır; yüzde 50 kârda olumlu cüretkardır; yüzde 100 kâr için bütün insanlık yasalarını ayakları altına alır; yüzde 300 kâr ve bunun için sermayenin idam sehpasına gitmek de içinde, göze almaya- cağı hiç bir şey yoktur."

Onun için sınıf bilinçli işçiler, demokrasi için her türlü özveriyle savaşım atılırken hiçbir zaman kurtuluşun ancak işçi sınıfının öncülüğünde emekçilerin iktidarının kurulmasıyla, kapitalizme son verip, sosyalizmi kurmaya başlamakla olanaklı olacağını unutmamalıdır. Her adimlerini bu hedefe bağlamalıdır.

V.I.Lenin şöyle diyordu: "Marks'ın öğretisinde en önemli olan, sosyalist toplumun yaratıcısı olarak proletaryanın tarihsel rolünün açığa kavuşturulmasıdır."

Kâr kaynağı çocuk işçiler

F.Kurtuluş/İzmir

Yanında çocuk işçi çalıştırarak kâr-larına kâr katan nice patron var ülke-mizde. Bunlardan biri de ANAP'lı İzmir Belediye Başkan Yardımcısı Yusuf Uz. Belediye'den aldığı yüklü maaşı yet-miyormuş gibi birkaç tane de konfek-siyon atölyesi işletiyor. Üstelik yanında okuması gereken yaştaki, evcilik oyna-yacağı çağdaki çocukları çalıştırarak köşeyi dönmeye çalışıyor. Hem de na-sıl, hangi koşullarda çalıştırıyor çocuk-ları? Yaşları 15'i bile geçmeyen çocuk-lar, sabahın sekizinden akşamın seki-zine kadar öğle yemeği için verilen paydosun dışında hiç ara vermeden çalışıyorlar. Kendilerine verilen para ise kuşa çevrilen asgari ücretin bile çok çok altında. Üstelik hiçbir sosyal gü-

venceleri yok bu çocuk işçilerin. Si-gortasız çalıştırılıyorlar. Çalışma Ba-kanlığı'ndan kontrole gelineceği iki gün önceden Yusuf Uz'a bildiriliyor. Kon-trolden iki gün önce haberi olan usta-başı kadın da çalışan 50-60 kadar ço-cuk işçiyi iki gün izin vererek kontrol sırasında işyerinde bulunmamalarını sağlıyor ve böylece patron Uz da hem çocuk işçi, hem de sigortasız işçi ça-lıştırmak suçundan kurtuluyor. Yusuf Uz'un atölyelerinden birinde çalışan bir işçi çocuk, "kendi paçalarını kurtarmak için verdikleri izin sonunda ise, ana-mızdan emdiğimiz burnumuzdan geti-riyorlar, bizi daha fazla çalıştırıyorlar" diyor. Yaşları biraz daha büyük olup da durumu gören işçiler ise herhangi bir uyarıda bulunduklarında Yusuf Uz ta-rafından tehdit ediliyorlar.

Esnafın kepenklerini Özal kapatıyor

Özal ilimize son gezisini yapmadan önce, geniş bir kampanya yürütüldü. Daha 2 gün öncesinden belediye ho-parlörlerinden Özal'ın Antakya'ya gele-ceği duyuruluyordu.

Özal'ın geleceği günün sabahında ANAP'lı Belediye Başkanı Mahmut Alpagot'un direktifi üzerine zabıta-lar esnafı dolaşarak öğleden sonra dük-kanlarını kapatmalarını ve törene katıl-malarını buyurdular. Bunu yapmadık-ları takdirde para cezasına çarptırıl-a-caklarını da eklemeyi unuttular. Bu buyruk esnafa geniş bir tepki uyandı-rdı. Bir kısmı aralarında miting'e katıl-mamayı kararlaştırdı. Nitekim pekçok esnaf dükkanını kapatmadı, çoğu da, dükkanını kapatsa bile miting'e gitmedi.

Özal Antakya'ya geldiğinde ancak 300-400 kişilik bir grup tarafından kar-şılandı. Bunların çoğunluğu da çocuk-

H.Y./Hatay

lar, ya da okullardan getirilen öğrenci-lerdi. Böylesi bir durumla karşılaşan Özal kısa bir konuşma yaparak alan-dan ayrılmak zorunda kaldı. Ertesi gün yerel gazeteler "Özal umduğu kalabalı-ğı bulamadı" şeklinde başlıklar attılar.

Ancak daha sonra dükkanını kapat-mayan esnafa ANAP'lı belediye başka-nı etmediğini bırakmadı. Denetim adı altında esnafa zor günler yaşattı. Pek çok esnaf, çeşitli bahanelerle çok bü-yük para cezalarına çarptırıldı, ya da dükkanları mühürlendi. Tüm bunlara rağmen esnaf, "Başbakan gelirse dük-kanımızı kapatıp, ekmek paramızdan olmamız mı, gerekmiyor? Kanunun han-gi maddesinde bu yazılı? Bu düpedüz esnafı korkutmak ve sindirmek için ya-pılan bir harekettir" diyerek tepkilerini dile getirdi.

Şikayet ediyorum:

Hem dövdüler,
hem
paramı aldılar

Ben siyasi olmayan bir suçtan yaka-lanarak İstanbul Emniyet Amirliğine götürüldüm. Burada onbir gün işkence gördüm. Onikinci gün tutuklanıp, bir polis tarafından Paşakapı cezaevine getirildim. Gardiyana teslim edilmeden önce bir jandarma tarafından "iyicene" dövdüldüm. Gardiyana teslim edildi-ğimde ise, önce beni anadan doğma soydu. Cebimde 50 bin lira vardı. Gar-diyana Ömer Topal, içeriye para sok-manın yasak olduğunu söyledi. Kendi-sine parayı ne yapacağımı sorduğum-da şöyle dedi: "Şimdi bana 10 bin lira ver. Bunun 5 bin lirası benim, 5 bini de baş gardiyan Hüseyin Deniz'indir. Ayrıca 5 bin lira da dayak yemek istiyorsan vermek zorundasın". Söyle-diğini kabul ettim. Elime bir sopa alarak "şimdi ben koltuğa vuracağım, sen de bağıracağsın" dedi. Daha sonra da geri kalan 35 bin lirayı cebime koymamı. içeri girdiğimde öteki gardiyanlara da bir miktar para versem dayaktan kur-tulabileceğimi söyledi. Dediklerini ay-nen uyguladım. Dayak yemekten kur-tulduğumu sanıyordum. Meğerse para verdiklerim gündüz çalışanlarmış. Ge-ce aç kurtlar geldi. Cezaevine yeni gelenleri sıraya dizdiler. Beni ve daha birkaç kişiyi alarak bir odaya götür-düler. Üzerlerimizdeki elbiseleri aldılar. Burada bizi ıslatıp ıslatıp dövdüler. Ce-zaevi idaresinin elbisesini bize parayla sattılar. Beşyüzer lira da traş parası aldılar.

Bilal Şahin/İstanbul

HAYDİ MİTINGE!

Başlı sayfa 1'de

yen işçi aileleri fabrikayı işgal ediyorlar. İstanbul Davutpaşa'da, bir trikotaj fabri-kasında 150 işçi, fabrikanın ortasında genel bir toplantı düzenliyorlar, herkes söz alıyor. "En iyi kazakları biz kendi el-lerimizle örüyoruz, ama giymiyoruz" di-yen tekstil işçileri, ikramiye yerine ve-rilen defolu fanilaları patron temsilcisi-nin önüne yığıyorlar. Çeşitli kentlerde demiryolu makinistleri, "Biz köle de-ğil, 11 saat çalışmaya son, 8 saatlik iş-günü uygulansın" diyerek, sendika-laşma hakkı için sefere çıkmayı redde-diyorlar.

Bütün bunlar, işçi hareketinde yeni bir yükseliş başlatmanın koşullarının hızla olgunlaştığını, İzmir mitinginin bu yolda değerlendirilmesi gereken önem-li bir fırsat olduğunu ortaya koyuyor.

Hangi politik görüşten olursa olsun, "Artık yeter" diyen tek bir emekçinin, tek bir yurttaşın bile miting alanından uzak kalmaması sağlanırsa, bu fırsat değerlendirilecektir. Tüm Cumhuriyet Alanı, Türk-İş'in 21 Aralık Ankara top-lantısında işçi temsilcilerinin attığı "Hü-kümet istifa", "Demokratik Türkiye", "işçiler elele genel greve" belgilerini ve ötekilerini hep bir ağızdan haykırır, hep bir ağızdan "İşçiyiz güçlüyüz" der-

se bu fırsat değerlendirilecektir.

İzmir'de, emekçiler yığinsal, disiplinli ve kararlı bir çıkışı yaptıklarında, 22 Şubat'tan sonra Türkiye'de herşey bir başka olacaktır. Her bir kavganın, her bir sözün ağırlığı, anlamı bir başka ola-caktır.

Yığinsal, kararlı bir mitingten sonra toplu sözleşme masasında sendikacı, fabrikada işçi patronun karşısına başı daha bir dik çıkacaktır. Genel af isteyen anaların, zindanlarda, işkencelerde di-renerek, insanlık onurunu hepimiz adı-na koruyanların sesleri daha gür duyulacaktır. Üniversitedeki genç, gecekon-dusundaki emekçi, sokaktaki yurttaş kendine daha bir güven duyacak, ken-dini ezdirmemek için başını daha bir sert kaldıracak, hakkını daha cesaretle

"MİLLİ" YA DA...

Başlı sayfa 7'de

yetinmemesi, özel olarak partimizin politi-kasına yönelik karaçılma girişimleri bunun açık kanıtıdır.

İşte şimdi teorik doğruyu pratiğin zengin çeşitliliği içinde gerçeğe dönüştürme soru-nu ile karşı karşıyayız. Politik ustalık işte bu noktada gerekiyor. Bu, içinde bulunulan somut durumda, bu özgül aşamada işçi sınıfının çıkarlarını yansıtan bir politika uy-gulanması, böylesi istemlerin formüle edil-

arayacaktır. Diktatörlüğe son verilmesi, yeni bir Anayasa, demokrasiye geçil-mesi, Türkiye'nin kendi rejimini, kendi kalkınma yolunu kendisinin serbestçe belirlemesi istemleri daha güç kazana-caktır.

İşte bu nedenle, bu istemlere sahip çıkan her politik güç, tek tek her yurt-taş, İzmir mitingine de, kendi miting-i olarak sahip çıkmalı, alanlara çıkan emekçilerin yanında yer almalıdır.

22 Şubat günü marşlarıyla, türküleriy-le, davulu zurnasıyla, belgileriyle, çoluk çocuk emekçiler, yürüyüş kolları halin-de İzmir Cumhuriyet Alanına akacak-lar. Oradan tüm Türkiye'ye, herkese "Seferber olalım, güçlerimizi birleştire-lim, bu gidişe bir son verelim" çağrı-sını yapacaklar.

mesidir. Bu, işçi ve emekçi sınıfların her yolla politik mücadeleye çekilmesi anlamı-na geliyor. Eğer bu yapılmazsa işçilerin ey-lemine yükselme olsa bile, burjuvazi bunu yedeğine almayı başarabilir. TKP'nin po-litikası da bunu önlemeyi, işçi sınıfının etki-sini artırmayı amaçlıyor.

İşçi sınıfımız kendi bağımsız politikası ve eylemi ile ulusal çıkarların en önde sav-unucusu olmak zorundadır. Konunun öne-mi açısından bu sorunu işlemeye devam edeceğiz.

SBKP 27. Kongresi...

Başı sayfa 1'de

yet halkının komünizm doğrultusunda ilerlemesinin yolunu çiziyor.

Kongrede ele alınacak belgelerde ifade edildiği gibi, SBKP bilimsel teknik devrimin sonuçlarının hızla uygulama alanına sokulması temelinde, üretimin maddi ve teknik temelinin güçlendirilmesini ve ülkenin üretim potansiyelinin 2000 yılına kadar iki katına çıkarılmasını öngörüyor.

Program, halkın yaşama ve çalışma koşullarının sürekli iyileştirilmesini, sosyal adalet ilkesinin daha tam uygulanmasını, sınıfların ve sosyal katmanların birbirlerine daha da yakınlaştırılmasını, ülkedeki ulus ve halkların kardeşçe birliğinin pekiştirilmesini öngörüyor.

Sovyet toplumunun politik sisteminin, sosyalist demokrasinin daha da geliştirilmesini amaçlayan program, nüfusun, sürekli ve aktif katılım temelinde, sorunların çözümünde söz sahibi olmasını halkın sosyalist özyönetiminin daha da yetkinleştirilmesini amaçlıyor.

Sosyal-ekonomik gelişmenin hızlandırılması sürecinde insan faktörünün daha da etkinleştirilmesinin önemli olduğunu saptayan program, entelektüel ve kültürel alanda Sovyet yurttaşlarının çok yönlü gelişmesinin hızlandırılmasını öngörüyor. Manevi açıdan zengin, ahlaksal temizlikle fiziksel sağlamlığı birleştiren, uyumlu gelişen ve sosyal bakımdan aktif kişiliğin pekiştirilmesini hedefliyor.

Uluslararası durumu ve ana eğilimleri de değerlendiren programın yeniden kaleme alınmış biçimi, antiemperyalist savaşımın perspektifini çiziyor, komünist ve işçi partilerinin dünya ilerici güçlerinin savaşımına güçlü bir destek oluşturuyor.

Programın yeniden kaleme alınmış biçiminin öne koyduğu zorlu görevlerin üstesinden gelenebilmesi için, SBKP tüzüğünde de kimi değişiklikler yapılıyor. Bu değişiklikler, komünistlerin yaratıcı aktifliğini ve sorumluluğunu artıracak biçimde ödev ve görevlerinin daha kapsamlı biçimde formüle edilmesi, SBKP'ne üye alımının iyileştirilmesi, temel parti örgütlerinin

da, semt, kent, il ve bölge konferanslarında, Birlik Cumhuriyetleri komünist partilerinin kongrelerinde geniş biçimde tartışıldı. Temel Doğrultular belgesi, aynı zamanda, emek kolektif toplantılarında, eğitim kurumlarında, askeri birliklerde ve toplumsal örgütlerde ele alındı. Partili, partisiz milyonlarca Sovyet yurttaşı tartışmalara aktif katıldı, görüşlerini dile getirdi. Buralarda ifade edilen görüş ve önerileri de dikkate alarak, belgelere son biçimini verecek olan kongreye, 100'den fazla ulus ve ulusal azınlıktan işçi, köylü, aydın, asker 19 milyon Sovyet komünistinin aralarından seçtiği 5000 delege katılacak.

SBKP'nin 27. Kongresine hazırlık çalışmaları bize heyecan veriyor ve kendi sorunlarımızın çözümünü açısından da yol gösterici oluyor.

SBKP MK Ekim Plenumu, SBKP Programı'nın yeni biçimi üstüne tasarıyı, SBKP Tüzüğü'nde yapılacak değişiklikleri, Sovyetler Birliği'nin 1986-1990 yılları arasında ve 2000 yılına kadarki dönemde ekonomik ve sosyal gelişmesinin temel doğrultusu üstüne tasarıyı görüştü. Şimdi bu Plenum kararları Leninci geleceklere uygun biçimde emekçilerin görüş ve önerilerini almak üzere tartışmaya açıldı.

"TKP MK 5. Plenumu Politik Büro Çalışma Raporu'ndan"

haklarının genişletilmesi, parti içi demokrasinin daha da geliştirilmesi gibi amaçları gözetiyor.

Ülkede ve uluslararası alandaki gelişmeleri Marksizm-Leninizm'in ışığında, yaratıcılıkla ele alan ve partinin, Sovyet devletinin ve bütün Sovyet halkının barış ve toplumsal ilerleme savaşımında izleyeceği stratejik hattı belirleyen programın yeniden kaleme alınmış biçimi, Ekim 1985 plenumundan bu yana, parti toplantılarının

Her zaman olduğu gibi uluslararası komünist ve işçi hareketinin dikkat merkezinde yer alan Lenin'in partisinin bu kongresinde, 100'den fazla ülkeden komünist ve işçi partilerinin, öteki ilerici partilerin, ulusal kurtuluş hareketlerinin ve uluslararası toplumsal örgütlerin temsilcileri hazır bulunacak.

SBKP'nin 27. Kongresi tüm dünyada barış ve ilerleme savaşımına yeni bir güç katacaktır.

İşkenceciler hesap vermekten kurtulamayacak

Başı sayfa 1'de

TKP'ye saldırı, şimdi diktatörlüğün işkencelerini gizlemek için kullanılmaya çalışılıyor. 1982'de Anayasasını geçirmek için, daha sonra da 82 Anayasasına ve Özal hükümetine karşı demokrasi güçlerinin karşı çıkışını bastırmak için TKP'ye saldırıyı kullan-

İşkencelerin Türkiye ve dünya kamuoyunda bu boyutlarla ortaya serilmesi, genel politik af savaşını, demokrasi için savaşımına başa almanın ne kadar doğru olduğunu ortaya koydu, aynı zamanda bu savaşın yükselmesi için de ortamını hazırladı. Mecliste ve

lu ve sınırlı af önerisini gözden geçirebilir. Barolar Birliği Başkanı Teoman Evren'in, Halit Çelenk, Ersan Şansal ve Nevzat Helvacı gibi ünlü ceza avukatlarının ve tutuklu yakınlarının en baştan haklı tepkisiyle karşılaşan SHP'nin koşullu af önerisi halkın beklentisine yanıt vermekten, onun demokrasi savaşını yükseltmesine yardımcı olmaktan çok uzaktır. İşkenceyle alınmış ifadelerle dayalı mahkumiyet kararları hiç geçerli olabilir mi? Tek başına bu bile koşulsuz, sınırsız bir genel affı zorunlu kılmıyor mu? İnsanların haklı davasını, inandığı fikirleri yeniden savunduğu takdirde, faşist mahkemelerin verdiği cezayı iki misliyle çekme tehdidi altında özgürlük olur mu? Böyle bir affın ne demokrasinin hareketine, ne de politik tutuklulara yararı olmayacaktır.

Af, hiçbir zaman işkenceci 12 Eylül rejiminin, faşist generallerin ve Özal hükümetinin "atıfeti" olmayacaktır. Genel politik af için savaşım, Evrenler'le, Özal'larla barışmak için değil, onları mahkum etmek için savaşımıdır. Af, demokrasi için savaşımın eseri, demokrasi savaşımının sonucu olacaktır. Zindanların boşalması, ülkemizin demokrasieye, halkımızın özgürlüğe kavuşmasıyla olanaklıdır. Demokrasi savaşını güçlendikçe af yakınlaşacaktır.

Politik tutuklulara her türlü işkence uygulanmaktadır. Şimdi Türk Ceza Yasası yeni değişikliklerle daha da faşistleştirilmek isteniyor. Bu sürekli terör ortamı ayrıca bütün toplum üzerinde büyük bir psikolojik baskı oluşturmaktadır. Bu baskıların durdurulması ve genel politik af için savaşımı yükseltmek demokrasi hareketinin en önemli görevidir.

Politik tutuklamaların, işkence ve idamların durdurulması, cezaevlerindeki kötü koşulların kaldırılması, gözaltı süresinin ayrımsız bütün herkes için 24 saate indirilmesi, sanık avukatlarının sorgulamalara katılması, savunma hakkına konan kısıtlamaların kaldırılması, yurttaşların fişlenmesine son verilmesi, politik nedenlerle işlerine son verilenlerin haklarının geri verilmesi, yurtdışındaki politik göçmenlerin özgürce yurda dönmesi, emniyette ve konsolosluklarda ilericiilerin pasaportlarına el koyma uygulamalarına son verilmesi, bütün yurttaşların politik özgürlüklerinin eksiksiz sağlanması, politik sabıka dosyalarının sahiplerine verilmesi ve politik tutukluların özgürlüklerine kavuşmaları, 141. 142.163. maddelerin kaldırılması istemleri için aralıksız savaşım yürütülmelidir.

"TKP MK 5. Plenumu Politik Büro Çalışma Raporu'ndan"

dılar. Ülkemizde demokrasi savaşımının güçlenmesiyle birlikte gericiğin, faşizmin bu silahı etkisiz kalacaktır.

kamuoyunda işkencelerin açığa çıkarılmasında son derece olumlu bir rol oynayan SHP, şimdi bir kez de koşul-

KÜRT HALKININ GÜÇLÜ SESİ OLALIM

Rejimin şovenizm silahı bu kez işlemedi. İçişleri Bakanlığı "PKK üyesidir" diyerek öğretmen Sıddık Bilgin'in işkence edilerek öldürülmesini, cesedinin gizlenmesini haklı göstermeye kalkışmış, olayın meydana geldiği Kürt köyünün boşaltıldığını iddia etmişti. Ama bu cinayete karşı, bir Kürt köyünün boşaltılmasına karşı tepkiler bastırılmadı. SHP'li parlamenterler olayı yerinde incelemek üzere gazetecilerle birlikte Bingöl'e gittiler. Halkın sorunlarını dinlediler. Köylerinden çıkarılan Doğanlı köylüleriyle konuşular, onlarla birlikte basın toplantısı düzenlediler. Kürt kadınlarının Sıddık

Bilgin'in öldürülüşü ve kendilerine yapılan baskılar hakkında verdikleri ayrıntılı bilgiler bir kısım basında yer aldı. Yöredeki uygulamaları yerinde inceledikten sonra Ankara'da basına açıklama yapan SHP'li milletvekilleri şunları belirttiler:

"Doğu insanı için takvim 12 Eylül 1980 saat 04'te durmuştur. Doğu insanı sürekli takip altındadır. Doğu'daki vatandaşların gözlerinde okunan tek şey korkudur. Kimse yüksek sesle öksüremiyor bile. Vatandaşların anayasal hak ve özgürlüklerini kullanmak istemeleri yetkililerce yadrganıyor. 6 Kasım seçimlerinden bu yana ikibuçuk yıla

yakın bir süre geçmesine rağmen, normal demokratik düzene geçiş isteği doğuda henüz tasarımı halinde bile değil. Sanki 12 Eylül şartlarını sürdürmek, 12 Eylül öncesine dönmek için tek koşul olarak kabul edilmiş ve tüm uygulamalar bu amacı sağlamak üzerine sürdürülüyor. Vatandaşların haklarını kullanmamaları için kamu görevlileri sözbirliği etmişcesine engellemelerini sürdürüyorlar. Bazen sırf ilinin adının Tunceli olmasından, bazen de başka çeşitli kanunsuz gerekçelerle vatandaşlık hakları kullandırılmıyor. Sivil ve askeri tüm kamu görevlileri bulundukları bölgede terör havası estirmekten adeta haz duyuyorlar.

İnsanlar o hale gelmiş ki, niye yolumuz yapılmıyor, neden suyumuz yok, işsizlik pahalılık ne olacak diye sormuyor. Devletin insan haklarına saygılı olmasını bekliyor."

SHP'li parlamenterlerin bu açıklamalarıyla 12 Eylül'den sonra ilk kez Kürt halkının durumu yasal planda böylesine açık olarak dile getirildi. Kürt halkı üzerindeki baskı ve teröre, insanlık dışı uygulamalara karşı rejimin yasadışı ilan edemediği güçler tarafından da tepki gösterildi. Şimdi 12 Eylül 1980'den beri komünistlerin, Kürt yurtseverlerinin ve öteki devrimci güçlerin sürdürdüğü mücadeleye daha geniş güçler katılıyor. Kürt halkının sorunlarını, rejimin Kürt halkına karşı işlediği suçları açığa çıkarıp kamuoyuna duyurmanın yolu daha da açılıyor.

İşkenceler ve devlet terörü konusunda gerçekleri daha geniş öğrenmeye başlayan Türkiye kamuoyuna, tüm Kürt halkının uğradığı baskı ve terörün, haksızlıkların vahşetin duyurulması için daha fazla çaba gösterilmesinin tam zamanıdır. 12 Eylül'den sonra sıkıyönetim birliklerinin baskınlarını yaşayan Kürt köylüleri; işkence gören, haksız yere gözaltına alınan, tutuklevlerine kapatılan Kürt emekçileri; yakınları, akrabaları, evlatları kurşunlanan, işkencelerden geçirilen Kürt ana-babalar; köylerinden, mezralarından, kasabalarından kovulan Kürt yurtseverleri; faşist rejimin barbarlığının tanığı olan her Kürt öne çıkmalı, rejimin suçlarını açıklamalı, tepkisini dile getirmelidir. Şovenist baskı ve terörün canlı tanıkları seslerini yükseltmelidir.

Bunu sağlayabilmek amacıyla tüm komünistler, Kürt yurtseverleri, Kürt aydınları seferber olmalıdır. Türkiye'de ancak Kürt halkının yaşadığı gerçeği kabul edilirse, Doğu'da devlet eliyle uygulanan baskı ve teröre, yasa tanımaz girişimlere, cinayetlere son verilmesinin yolu açılabilir, demokrasi ancak böyle gerçekleşebilir. Şimdi bu gerçek daha yüksek sesle dile getirilmelidir.

Kürt halkıyla birlikte özgürlüğün güçlü sesi olmalıyız.

ATILIM'a gönderdiği bir mektupta solcu bir öğrenci şöyle yazıyor:

EN GENİŞ BİRLİK İÇİN ÇALIŞIYORUZ

Üniversitelerde rejimin genel niteliğiyle bağlı ikili bir süreç yaşanıyor. Diktatörlük bir yandan, YÖK aracılığıyla, yukardan aşağıya tüm öğretim kadrolarını faşistleştirerek üniversiteleri kendi kurumlaşmasına katmaya çalışmaktadır, öte yandan, bunun tam tersine bir süreç yaşanmaktadır. Öğrencilerin yığınsal çıkışları, ilerici, demokrat öğretim üyelerinin YÖK uygulamalarına karşı çeşitli biçimlerdeki direnişleri sonucu diktatörlüğün kurumu YÖK zayıflamaktadır.

Geçtiğimiz öğrenim yılında üniversite gençliğinin "ek sınav hakkı", "paralı öğretimin kalkması", "YÖK'ün uzaklaştırdığı öğretim üyelerinin kürsülerine geri dönmeleri" gibi haklı istemler temelinde gerçekleştirdikleri yığınsal eylemler ve elbette bu eylemlerin sonucunda yer yer elde edilen kazanımlar YÖK sisteminin zayıflaması sürecinde önemli bir etmen oldu. Özellikle, dernek kurma çabalarının sonuç almaya başlaması, bugün bu sürecin daha da derinleştirilmesinin yollarını açmıştır. Diktatörlüğün, YÖK'ün, baştan beri karşı çıktığı, kurulmasının önüne binbir türlü engeller getirdiği derneklerin kurulmaya başlaması, öğrenci gençliğin rejim karşısındaki önemli bir kazanımı olmuştur. Bu kazanım üniversite gençliğinin önüne, YÖK'e dolayısıyla diktatörlüğe daha sert darbeler indirme olanaklarını sermektedir.

Öğrenci dernekleri herşeyden önce öğrenci gençliğin, bir avuç faşist dışındaki en geniş kesiminin, farklı dünya görüşüne sahip en geniş bir yelpazesinin birliğini sağlamanın yolunu açıyor. Bu kesimlerin aralarındaki diyalogu geliştirmenin kendilerini doğrudan ilgilendiren akademik, demokratik sorunlarının çözümleri doğrultusunda güç ve savaşım birliği oluşturmalarının olanaklarını daha da genişletiyor. Dersliklerden yurt odalarına, kantinlerden yemek kuyruklarına kadar her yerde konuşulan, tartışılan dernekler, aynı zamanda diktatörlüğün depolitizasyon ve yozlaştırma politikasına karşı üniversite gençliğinin politik aktivitesinin yükselmesinde de önemli bir işlev yükleniyor.

Öte yandan, iki öğrencinin biraraya gelmesinden, konuşan, tartışan üniversitelerden korkan diktatörlük öğrenci derneklerine karşı saldırgan tutumunu sürdürüyor. Yüksek öğrenim gençliğinin dernekleşme; özerk demokratik üniversite savaşımını örgütlü bir kanala akıtma süreci ilerleyip geliştikçe, YÖK'ün ve diktatörlüğün saldırılarını her yol ve yöntemle daha da artırması kimseyi şaşırtmamalıdır. Bu yalnızca dernek kurulmasına, derneklerin üye kazanmasına, mevcut derneklerin çeşitli faaliyetlerine engel olma ya da geniş öğrenci yığınlarını derneklerden uzak tutmak için kaba kuvvete ve şantajla bastırma çabalarıyla sınırlı kalmayacaktır. Öğrenci gençliği bölmek için de her yolu, her yöntemi deneyeceklerdir. Her türlü saldırıyı karşılayabilmenin ilk koşulu, beş yıl sonra elde edilen bu kazanıma sahip çıkmaktır, en geniş kesimlerin üye olmasını sağlamaktır, dernekleri güçlendirmek ve onları üniversite yaşamının vazgeçilmez kurumlarına dönüştürmektir. Bunun için sabırlı bir çalışma zorunludur. Kolay başarı söz konusu değildir.

Bu konuda en büyük sorumluluk kuşkusuz biz sol görüşlü gençlere düşüyor. Solcu gençlerin ayrılıklarını bir yana bırakarak biraraya gelebilmeleri, savaşım birliği yapabilmeleri, "birlik oluşturma", "örgütlenme" fikrinin öğrenci kitlesi arasında yayılmasını sağlayacak; derneklerin kurulmasında etkili bir kaldiraç ve bunların demokrasi savaşımında aktif ve kararlı bir rol oynamasının başlıca güvencesi olacaktır. Şimdi üniversite gençliğinin örgütlü yaşama, eylemlere çekilmesinde, politik bilincinin yükseltilmesinde dernekleri en iyi şekilde değerlendirmek görevi duruyor. Dernekler için yürütülen zorunlu savaş, derneklerin faaliyetleri, demokrasi isteyen her üniversiteli genç için bir sınav yeridir. Burada ne kadar birlik olunabilirse öğrenci gençlik o kadar güçlü olacaktır. Solcu gençler geniş öğrenci kesimlerin gözünde güven merkezidir. Onlar diktatörlüğün saldırılarını en önde göğüslemeli, kararlı olunmasına örnek olmalı, öğrenci gençliğin en geniş birliğinin harcı olmalıdır.

U. Barış/İstanbul

